

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Beseda o družbi sv. Mohorja.

Sinove vse slovenskega obzorja
Objema družba svetega Mohorja.
A. Medved.

Preteklo bo že skoro 50 let, odkar se Slovenci potegujemo za združeno Slovenijo, vendar smo še vedno na istem stališču, kot l. 1848.; mnogobrojne pokrajinske meje nočejo izginiti in narediti prostora upravno združenemu slovenskemu ozemlju. Pa kaj nam mar za te meje, vsaj nas ne morejo razdružiti, razločiti, ko smo že davno Slovenci ob Muri, Dravi, Savi, Soči in ob Jadranskem morju združeni v eno duševno celoto, v en narod. To je naša sedanja Slovenija — duševna, kulturna, z ozirom na skupno omiko in prosveto in to duševno Slovenijo nam pač najlepše predstavlja slavna naša družba sv. Mohorja, ki letos šteje v resnici velikansko število 72097 udov. To je cvet našega naroda iz vseh različnih pokrajin, kras in ponos čilega Slovenstva.

Lani si je marsikdo mislil, da število udov ne bo moglo več narasti; vendar je letos za 6145 udov več nego lani. V naši lavantinski škofiji smo napredovali za 2141 udov, tako, da nas je sedaj že 23976 Lavatincev. Iz naslednjega pregleda po dekanijah naj vsakdo razvidi, kako je zastopana družba v naši škofiji.

Dekanije	Število duš	Število udov	na 100 ljudi pride	+ prirastek — odpadek v primeri z l. 1895
Slov. Bistrica	25.391	1286	5	+ 6
Braslovče	14.593	1038	7.1	+ 62
Celje	24.983	1398	5.6	+ 86
Dravsko polje	18.261	1028	5.6	+ 89
Gornji grad	16.960	1046	6.2	+ 66
Jarenina	13.710	499	3.7	+ 47
Konjice	21.176	1011	4.8	+ 98
Kozje	20.940	974	4.6	+ 14
Laško	28.122	1421	5	+ 118
Sv. Lenart	20.879	1254	6	+ 168
Ljutomer	28.524	1845	6.4	+ 171
Maribor levi breg	32.492	1003	3	+ 152
Maribor desni breg	19.419	484	2.5	+ 32
Marenberg	10.367	211	2	+ 9

Novacerkev	16.377	788	4.8	+ 48
Ptuj	31.150	1578	5.1	+ 271
Rogatec	18.739	811	4.3	+ 153
Saleška dolina	13.079	683	5.2	+ 12
Šmarje	27.460	1361	5	+ 226
Šmartin	16.807	760	4.2	+ 21
Velika Nedelja	19.940	1050	5.3	+ 71
Videm	33.425	1412	4.2	+ 203
Vuzenica	8.285	320	3.9	+ 1
Zavrč	17.777	700	3.9	+ 62
Lavantinska škofija	498.856	23976	4.8	+ 2141

Sama ob sebi šteje največ udov dekanija Ljutomerska (1845), odnosno pa braslovška (7 udov od 100 ljudi); v tej dekaniji je torej tudi letos družba najbolj razširjena. Povprečno pride v škofiji na 100 ljudi 4.8 udov, kar še ni preveliko. Vsaki dekaniji bi moralo vsaj 5 udov priti na 100 ljudi in vendar še mnogo dekanij ni doseglo tega števila, kakor: Jarenina, Konjice, Kozje, Maribor levi in desni breg, Marenberg, Novacerkev, Rogatec, Šmartin, Videm, Vuzenica in Zavrč. Precejšen napredek je torej še mogoč v vseh teh dekanijah, kar je zelo želeli. Delujmo torej, da bo drugo leto že celih 5 udov od 100 ljudi pri družbi, tedaj nas bo 24.942; če bi od 100 bilo 5.5 udov, bi nas bilo 27.437, ako 6 udov od 100, pa 29.931. Najbolj so od lani napredovale dekanije Ptuj, Šmarje, Videm, Ljutomer, Sv. Lenart in Rogatec, a v kozjanski in šaleški dekaniji je število nekoliko padlo. Najslabše je družba zastopana v dekanijah, ki mejijo na Nemce. Zanimivo je tudi naslednje. Naša škofija ima 498.856 prebivalcev in Slovencev je po zadnji štetvi na Štajerskem 400.367. Sedaj pa vprašam: Jeli res v naši škofiji čez 100tisoč Nemcev? To sledi iz zadnjega ljudskega štetja! To je pravica v Avstriji, tako delajo državna oblastva z nami!! Sramota!

V posameznih župnijah je družba prav različno zastopana. Padlo je število udov od lani v 48 župnijah, najbolj v Poljčanah — 20, v Pišcah — 21, v Dobrni — 23, v Škalah — 26, v

Sp. Poljskavi — 31, v Ormožu — 40, v Podsredi — 53. V vseh drugih župnijah je število več ali manj narastlo, najbolj v župnijah Sv. Križ pri Ljut. + 30, Sv. Barbara pri Vurb. + 31, Sv. Ema + 32, Šent. Janž. na dr. p. + 35, Sv. Križ pri Slatini + 36, Trbovlje + 39, Videm + 44, Sv. Lovrenc v Slov. gor. + 51, Šent. Jurij na j. ž. + 52, Kapele + 53, Maribor + 53, Celje + 54, Sv. Urban pri Ptui + 57, Sv. Ropert v Slov. gor. + 65, Ljutomer + 83 in Sv. Peter in Pavel v Ptui + 107.

V nekaterih župnijah pride že mnogo udov na 100 ljudi, v drugih zopet prav malo. Vsaj 5 udov od 100 velja tudi tukaj, vendar še naslednje župnije niso dosegle te številke: Slov. Bistrica 4.8, Sv. Martin na Poh. 2.6, Sv. Vencoslav 4, Črešnjavec 4.2, Majšberg 2.8. — Reka 4.6, Vransko 4. — Hoče 4.5, Fram 4. — Rečica 4.5 — Jarenina 3.7, Sv. Ilj 4.8, Sv. Jakob 4.6, Sv. Jurij na Pesnici 2.4, Svičina 2.2, Sp. sv. Kungota 1.1 — Konjice 4.6, Žiže 4.4, Zreče 4.5, Stranice 2.8, Kebelj 3.5, Špitalič 2. — Sv. Vid pri Pl. 3.6, Planina 4.8, Buče 4.4, Zagorje 4.7, Sv. Peter 4, Podsreda 4.3, Dobje 2.5. — Laško 4.1, Sv. Marjeta 4, Sv. Jedert 4.6, Jurjev kloster 3, Loka 4, Razbor 3. — Sv. Ana v Slov. gor. 4.4, M. Snežna 3.8. — Maribor 1.1, Sv. Peter 4.5, Kamnica 3.5, Selnica 2.6, Sv. Barbara 4.4, G. sv. Kungota 3.5. — Sv. Magdalena 0.9, Sv. Lovrenc nad Mar. 3, Lembah 2.4. — Marenberg 1.5, Muta 2, Brezje 4.5, Remšnik 3, Sv. Ožbalt 3.4, Sv. Jernej 1, Pernice 1.3, Sobota 0.5. — Vojnik 4.2, Frankoljevo 2.4, Vitanje 4.1, Sv. Jošt 3.6. — Ptuj 1.2, Sv. Marko 3.8, Hajdin 3.4. — Stoperc 4, Sv. Rok 1, Sv. Križ pri Sl. 4.5, Kostivnica 4, Sv. Ema 3.4. — Belevode 3.2, Šoštanj 4.8, Zg. Ponikva 3. — Šmarje 4.9, Sladkagora 2.2, Zibika 4.2, Sv. Vid 4, Žusem 4.5, Kalobje 3.2. — Sl. Gradec 3, Stari trg 4.8, Sv. Ilj. pri T. 2.8, Dolič 2.1, Sv. Vid 3.5, Sv. Peter 3.7, Sile 3.6. — Vel.

LISTEK.

Borba z biki.

Marsikaj zanimanja vrednega doživel sem med potovanjem vojnih ladij naše mornarice v Kiel. Veselil sem se na to potovanje, kakor še na nobeno, vedel sem, da neprilike med potovanjem bodo se z obilimi obrestmi poplačale. Motil se tudi nisem, res, da smo imeli komaj tretjino lepih dni med celim potovanjem tja, kakor tudi nazaj, posebno vihar v „Canal la Manche“ 3. julija 1895, ostal bode marsikomu izmed udeležencev v živem spominu, meni ostane ta doba lep trajen spomin na morskno življenje.

Grede iz Kiela v domovino, ustavili smo se tudi v Gibraltar. Mesto me ni zanimalo, ker mi je znano že od preje ali nekaj drugega me je vleklo na suho. Takoj prve ure po našem vsidranju prinesli so tovarši, kateri so bili na suhem, naznanila, kjer se je čitalo črno na rdečem, da bode v nedeljo borba z biki, v komaj tri četrt ure oddaljenem španskem mestecu.

Slišal sem o tej španski igri že večkrat, katera ta narod označuje. Še le potem, ko sem videl Špance vseh slojev in starosti pri

borbi, mogel sem si prav predstavljati njihovo silno vročekrvno nprav. Zasledovali so krvavo klanje in zversko mučenje ubogih živali; mravljinici so me spreletavali pri teh prizorih, ali petletno dekletce ob roki matere gledalo je z zanimanjem in kakor sem bral iz oči, tudi z veseljem. Ko borilec razjarjene živali ni mogel z mečem zabosti, vikalo je občinstvo, da skoro lastnega glasu ni bilo slišati. Palice, steklenice in enakih stvari letelo je na stotine na borilca, starec v pozni jesenski dobi svojega življenja, sedeč poleg mene, grozil je s pestjo ter med kletvami rotil jahača naj vendar večji kos mesa izreže biku raz vrat, — drugemu zopet, ki je izvršil dobro svojo nalogo ploskal je in svoje priznanje izražal z nežnimi izrazi kakor: dobro si jo pogodil, ljubljene naš itd.

Dne 7. julija imelo je mestece narodni praznik podoben našemu proščenju. Bilo je lepo okinčano z zastavami in malimi balončki, v katerih so po noči gorele luči. Ze med potjo od Gibraltara mogel si zapaziti, da ta dan ni navadni dan. Voz za vozom drčal je po prašni cesti, videti je bilo, da danes ostane malo ljudstva v Gibraltar in temu je bilo tudi tako. Prosto častništvo, kakor tudi moštvo naših štirih ladij

videl si tudi brez izjeme iti ali peljati se čez mejo. (Kakor bode gotovo braicu znano, je Gibraltar last Anglije). Moštvo se je sicer reklo, da naj ne poskuša iti tja, ker itak straže čez mejo ne puste, vendar obojne straže angleške kakor španske se niti zmenili niso za nikogar, menda so bili veseli, da so mogli ostati pod malo strešico, katera jih je branila vročih solčnih žarkov.

Pred mestecem stražili so dragonci glavni vhod, zato smo šli po stranskem potu, kateri nas je pripeljal na prostorni trg. Tu je bila koliba pri kolibi z najraznovrstnejšimi stvarmi, podože, sladkarije in druge jednake robe bilo je v izobilju, tudi Marokancev s svilnato robo se ni manjkalo. Vse to opazoval sem z zanimanjem, kajti nisem imel še prilike Špance opazovati pri takih priložnostih.

Ko sem že kako uro si ogledoval in opazoval ljudi, mestece in sploh vse, kar so moje od prahu na pol oslepele oči mogle med gnječo ljudstva, katero se je kar trlo po ulicah, pregledati, izbudilo moje zanimanje nov prizor in sicer dve stotnji vojakov, pešcev in konjikov, kateri so jahali in šli za godbo naravnost proti ignišču. Tam bila je še večja gneča, vsak hotel je prvi

Nedelja 3:1, Sv. Bolfenk 4:4, Šent. Lenart pri V. N. 3:6. — Artiče 4:5, Rajhenburg 2:9, Pišce 3:7, Bizeljsko 2:4, Dobova 3:8, Sromlje 4, Zabukovje 2:8. — Vuzenica 2:4, Trbonje 3:4, Sv. Primož 2:2, Sv. Anton 2:5. — Sv. Barbara v Haložah 4:5, Leskovec 4:8, Sv. Trojica 2:9, Sv. Vid niže Ptuja 3.

Čez 8 udov pride na 100 ljudij v tehle vzglednih, posnemanja vrednih župnijah: Sv. Križ nad Mariborom 8, Sv. Trojica v Slov. gor. 8, Negova 8:3, Sv. Jernej (Konjice) 8:3, Črnagora 8:4, Sv. Ilj pri Gradiču 8:4, Razbor (Šmartin) 8:6, Žalec 8:6, Sv. Pavel v Sav. dolini 9:1, Sv. Lovrenc v Sl. gor. 9:1, Podgorje 9:3, Gornja Poljskava 9:4, Kapela 9:5, Gotovlje 9:5, Sv. Peter v Sav. dolini 9:6, Solčava 10, Sv. Bolfenk v Bišu 10:6, Šmihel nad Mozirjem 11:5, Sv. Andraž pri Polzeli 13, Sv. Miklavž (Laško) 16. Kakor je med dekanijami Braslovče prva, tako zavzema med župnijami prvo mesto Sv. Miklavž (Laško). Čast komur čast! Vse ostale župnije zavzemajo mesto med 5—8 na 100 ljudij.

Letošnje število še pač ni največje pri nas, ko še v toliko župnijah lahko napredujemo. Navedel sem je vse zategadelj, da bi ondi rodoljubi še marljiveje nabirali novih udov, dokler še je čas. Ako so župnije, v katerih je od 100 ljudij že po 8, 9, 10, celo 13 in 16 Mohorjanov, kakor pri Sv. Andražu in Sv. Miklavžu, tedaj pač smemo želeti od drugih župnij, da vsaj toliko napredujejo, da bo na 100 ljudij, prišlo po pet udov. Naprej zato Lavatinci.

Tudi v sosednji sekovski škofiji je od lani 35 udov več, v somboteljski pa 75, kar je veselo znamenje. V Gradci je letos le 77 udov, 3 manj od lani, ki so večinoma sami olikanci. A kje je več udov v Gradci, kjer biva toliko Slovencev? Aleksandrija v daljnem Egiptu šteje 206 udov in Gradec le 77! Ali ga ni rodoljuba v Gradci, ki bi med prostimi našimi ljudmi nabiral ude za družbo, kjer bi lahko imela več sto udov? Zato bi sedaj lahko skrbelo društvo „Edinost“, pa gg. slov. vseučilišniki tudi; v Mariboru pa „Kat. delavsko“ in „Slov. pevsko delavsko društvo“, ker tudi v Mariboru med delavci ni veliko Mohorjanov. Rodoljubi, na delo, le malo še je časa! Veseli nas posebno napredek med ogerskimi Slovenci. Tam še je krepko slov. ljudstvo doma in naši rodoljubi ob Muri imajo lepo priliko pri bratih na Ogorskem delovati za družbo, česar bi pač naj ne zamudili. Do sedaj se je zelo malo storilo v tem oziru.

Za drugo leto bo družba poleg drugih lepih knjig izdala že težko pričakovano „Slovensko pesmarico“. Slovenci ljubimo lepo, ubrano petje in ljubezen do petja je, rekel bi, del naše narave. Kdo tedaj ne bi pristopil k družbi, ki še ni nje ud, kdo ne bi delal med prijatelji in znanci za družbo in ji pridobil novih udov? Slovenski mladeniči in dekleta, ne pozabite družbe, ne pozabite slov. pesmarice! Vsakdo, ki bo te vrstice bral, naj še družbi pridobi nekaj udov.

biti v igrišči. Jaz sem prav modrijansko računal; več ti dragi moj, sedaj jo bodeva pa kar za voljaki ubrala, oni bodo gotovo prvi notri. Toda kmalo sem uvidel, da na Španskem ta naravni načrt moj malo pomaga, kajti z manoj bil je enakih misli tudi mladi španski svet. Paglavci večji in manjši izrinili so me kmalu iz svoje srede.

Po precejšnjem prizadevanji preril sem se vendar srečno do blagajnice kjer se je plačalo za sedež 5 posetas in za stoječe 3 (poseta ima vrednost 1 franka).

Tamošnje igrišče je velikanska okrogla stavba; od zunaj sodil bi, da je kako jetniško poslopje ali kaj jednakega. V notranje prostore igrišča pelje 12 uhodov po kamenitih stopnicah. Visoko je kakih 20—24 metrov. V sredi je kakih 80—90 metrov v premeru mereč okrogel prostor, obdan z 2 metra visoko jako močno ograjo, katera služi borilcu v rešitev, kedar se od besnega bika premagan ne more drugam izogniti. Med ograjo in prostorom za gledalce je 1 meter širok hodnik na katerega vodijo ozki izhodi iz bojišča, skozi ograjo. Ti izhodi so zopet zavarovani z 1 meter visokim, ozkim plotom. Prostor med temi in izhodi v glavni ograji je jako ozek, da je možno samo jednemu možu iti skozi. Takih iz-

Treba je delati, a ne samo govoriti. Neumorno delavna in rodoljubna naša duhovščina, na kateri sloni vsa družba in nje napredek, pač za služi, da jo v tem vsakdo, ki le more, z vsemi močmi podpira. Dal Bog, da bi se število udov tudi v novem letu pomnožilo, ali da vsaj ne bi padlo!

Družba sv. Mohorja je zares največja dobrotnica našega ljudstva, ker skrbi za njegov vsestranski napredek v verskem in narodnem oziru. Le zategadelj tako čudovito napreduje in deluje, ker je na versko podlago postavljena — najlepši vzgled vsakemu narodnemu podjetju med nami. V letošnjem „Koledarju“ sem bral v spisu „Naša slika sv. Mohorja in Fortunata“ naslednje velepomembne besede: „Prava, živa vera vodi človeka v njegovem notranjem in zunanjem, v zasebnem in očitnem življenju ter ga ohranja in oblagruje tudi že na svetu, med tem ko ga pripravlja za večno življenje — od vere je zavisen, kakor posameznega človeka, tako vsega naroda obstanek, zavisna vsa njegova bodočnost“.

Slovenci! te besede si zapišimo vsi globoko v srce. Vera je prva, narodnost druga in poslednja le tedaj vstraja, če je posvečena s prvo. Če bomo skrbeli vsi za svojo večno srečo, bomo tudi časno srečni, kajti edino le z Bogom združen človek deluje veselega in zadovoljnega srca za svojo in svojega bližnjega srečo in blagostanje, le tistega delo obrodi obilen sad, ki v svojem javnem in zasebnem življenju deluje iz prave ljubezni do Boga in do bližnjega, a ne iz sebičnih in ošabnih namenov, kakor se to kaj rado dandanes godi. Tako nas vedno uči družba, pa marsikdo izmed njenih udov je ne sluša. In ker mnogi nočejo ubogati dobre matere, zato je zavlada med Slovenci marsikje načelno nasprotje, razpor kot kazen za odpad od edino pravih katoliško-slovenskih načel. Slušajmo torej v bodoče vsi njene opomine, prebirajmo radi njene knjige polne najlepših nauk za našo časno in večno srečo, oklenimo se vsi načel, katere nam družba že skozi 40 let vedno priporoča in zopet bo zavlada povsod tolika zaželjena načelna edinost med nami. Kdo bi se pač ne vnel za načela naše družbe, ki letos tako lepo kliče vsakemu izmed nas?

Tu v mojem krilu ni razporov,
Ne vlada v meni slepa strast,
Do večnih te navajam vzorov,
In v nemam te za božjo čast.

In dušo ti vedrim veselo,
Podim od tebe strah in dvom
In kličem te na krepko delo,
Ki tirjata je Bog in dom.

O da bi toliko koristi
Iz mene bilo ti v srcu,
Kot so nameni moji čisti
In gorke moje so želje!

F. G. Ciriljev.

hodov je 5 in kakor sem se potem prepričal služijo prav dobro, kajti borilcu je možno smukniti za mali plot in če treba tudi skozi hod v veliki ograji na hodnik.

Posebne važnosti so pa ti mali izhodi še zato, ker bi dostikrat ranjenega borilca čez veliki plot ne mogli dosti hitro prenesti in bi bil v največji nevarnosti pred razjarjenim bikom.

Prostor za občinstvo je velikanski, po moji sodbi bilo je vseh gledalcev okoli 18—20 tisoč, če ne več. Število je ogromno, vendar kedor pozna Špance in njih nagnenje do te igre, ne bode se čudil.

Tretji del tega ogromnega prostora je odmenjen za sedeže, drugi pa za stoječe občinstvo. Dva metra od tal prično se kamenite stopnice, ki segajo prav gori do ozke strehe. Med vsako to stopnico je ozek hodnik, kateri je zvezan z več izhodi.

Prostor s sedeži, kjer se nahajajo tudi lože, zvezan je z 3 izhodi. V srednjih vrstah odmenjen je prostor za godbo. (7. julija bili ste dve).

Največja loža stoji na sredi prostora za sedeže in se razločuje od drugih po lepoti in napisu „Praesidium“. Tej loži nasproti, na drugi strani bojišča je vhod na okroglo bojišče.

Premembe dolenje avstrijskega deželnega zakona o šolskem nadzorstvu.

Čitatelji „Domovine“ se bodo čudili, da se na uvodnem mestu pečemo s stvarjo, ki se ne tiče nobene slovenske pokrajine. Marsikdo morda poreče, kaj nas pač briga, kakšen zakon o šolskem nadzorstvu imajo Dolenjeavstrijci. Mi bi bili tudi tega mnenja, da nas skušnja ne uči, da vlada skuša razmere v vseh kronovinah urediti po jednem kopitu, posebno če to Nemcem ugaja. Zaradi tega je mogoče, da se podobna predloga, kot se je predložila dolenjeavstrijskemu deželnemu zboru predloži kedar tudi štajerskemu. Naš namen tudi ni, baviti se s tem, če je predloga primerna za dolenjeavstrijske razmere, temveč hočemo le to pogledati, kakšno stališče je proti nji zavzeti, ko bi se predlagala podobna predloga tudi za Štajersko. Predloga se tiče samo sestave okrajnih šolskih svetov. Ker so okrajni šolski sveti važni zastopi, ne more biti prebivalstvu vse jedno, naj sedi v njih Peter ali Pavel. Predloga določuje, da je predsednik okrajnemu šolskemu svetu okrajni glavar. Temu že toliko ni ugovarjati, če tudi okrajni glavarji na Slovenskem Slovincem niso naklonjeni. Po daljši debati bodeta v okrajnem šolskem svetu dva zastopnika učiteljstva. Ta dva zastopnika se bodeta volila iz srede učiteljstva. Če sta v okraju jedna ali dve meščanski šoli bodeta ravnatelja meščanskih šol člana okrajnega šolskega sveta, ako je pa več meščanskih šol nego dve, njih ravnatelji izvolijo izmed sebe dva zastopnika v okrajni šolski svet. Če je v okraju jedna gimnazija, sedi ravnatelj v deželnem šolskem svetu, tako tudi če ima okraj realko. Ondu, kjer je v okraju več gimnazij ali več realk, volijo gimnazijski ravnatelji izmed sebe jednega zastopnika in realčni ravnatelji tudi jednega zastopnika v okrajni šolski svet.

Ta določba je za Slovence jako neugodna. Meščanske šole na Dolenjem Štajerskem so nemške, in njih ravnatelji so nemškega mišljenja. Dolenještajerske srednje šole razen celjske dvojezične gimnazije, so nemške in njih ravnatelji naklonjeni nemštvu. Vsi ti gospodje so v okrajnih šolskih svetih zagovarjali le nemške koristi. Dokler se razmere glede srednjih in meščanskih šol ne premene, bi Slovenci ne mogli privoliti v tako premembo zakona o deželnem šolskem nadzorstvu.

Nadalje se določuje, da se bodo drugi člani okrajnega šolskega sveta volili na shodih občinskih svetnikov. Če v kaki občini ni toliko občinskih svetnikov, da bi z županom vred prišel na vsakih 500 prebivalcev jeden, se od občinskega odbora izbere še jeden ali dva volilna moža. Koliko članov bode v vsakem okrajnem šolskem svetu, in koliko jih bode volil vsak volilni okoliš, to bode določil deželni šolski svet, ozirajoč se na število prebivalstva in na število šolskih raz-

Vseh oči so uprte v vrata za katerimi so borilci in njih žrtve, 6 krasnih bikov starih okoli 5 let. Občinstvo čaka nemirno in čujejo se klici oznanjujoči nestrpljivost. Na bojišči škrope neprenehoma 4 mladi fantje tla z vodo, katero jemlje iz cevi v tleh, katere vodijo do vodovoda. Občinstvo je vedno nestrpnejše, vpitje in žvižganje je vedno močnejše.

Glas iz trobente poleg lože z omenjenim napisom stoječega vojaka je znamenje otvoritve krvave igre. Vrata se odpro in skozi te stopa 5 ponosnih mladih mož v ozkih hlačah do kolen, kratkih košuljah, trikotnim iz črnega baržuna z belo kožuhovino obrobljenim klobukom in črnih svetlih šolnicah. Noge do kolen pokrivajo nogavice iz mosle, hlače in košulja pa so iz zelenkaste svile.

Za temi jaše ravno toliko mož precej obrabljen kluse, katerim se pozna, da so nekdaj bile last dragoncev, sedaj pa odločene v pogubo in smrt po ostrih rogovih besnih bikov, in res videl sem kmalo poginiti te reve.

Jahalcem sledi šest, po trije in trije vpreženih konj, kateri imajo nalogo, česar sem se potem prepričal, mrtve živali vleči iz igrišča.

redov. Tudi ta določba bi za nas Slovence ne bila ugodna. Če bi odločevalo število voljenih zastopnikov v deželni šolski svet, bi jih gotovo tako odločil, da bi Slovenci ne bili primerno zastopani. To bi bilo zaradi tega tem ložje, ker so večrazrednice zlasti v mestih, kjer je tudi nemštvo krepkejšo in bi torej ne bilo težavno tako razdeliti volilnih okolišev, da bi Nemci bili razmeroma k prebivalstvu mnogo predobro zastopani. Predobro je znano, da so oblasti na Štajerskem vedno hitele z razširjenjem nemških šol po mestih in trgih, dočim je večkrat že s težavo doseči razširjenje šol v slovenskih občinah, zato bi bili Slovenci gotovo na škodi, ko bi se število razredov vpeljalo za kako merilo pri razdeljevanju zastopnikov za posamezne okoliše.

Tak zakon bi se dal dobro porabiti proti Slovincem in zato je verjetno, da bodo štajerski Nemci delovali na tako spremeno sedanjega zakona. Deželni zbor in deželni šolski svet v Gradcu nam Slovincem nista naklonjena in bode ta gotovo vsako priliko porabila, da nam kaj škodujeta. O tem so nas že lahko poučile obravnave deželnega zbora. Leto za letom se ponavlja v štajerskem deželnem zboru od strani Nemcev pritožba, da se poslovenjuje po dolnještajerskih šolah in zahteva veliko večje gojenje nemščine. Deželni šolski svet je pa v nemščino tudi tako zaljubljen, da smo proti njemu večkrat morali klicati ministerstvo na pomoč. Gospodi v Gradcu je vsako sredstvo dobro, da se le varuje nemški vpliv v slovenskih krajih. Zato pa Slovenci moramo za časa premišljevali, kako bi odvrnili nemški udar, ako se naperi proti nam.

Celjske novice.

(Nov predsednik graškemu nadsodišču.)

Uvodni članek našega zadnjega lista zadel je prav zares v črno. Celjski nemški listič je skoro poln odgovora na naš spis, katerega seveda ovreči ne more. Posebno peče gospode, ker smo jim v lice naravnost povedali, da prelamljajo uradniki svojo prisego, ako ne izvršujejo v dejanjih enakopravnosti slovenskega jezika z nemškim. No, mi samo zatrjujemo, da bomo neodvračljivo delali na to, da uradniki izpolnjujejo svoje dolžnosti proti našemu ljudstvu v vsakem obziru. Nam nikakor ni po volji tista mehka popustljivost in tista bojazen pred zamero, ampak gospodje naj bodo prepričani, da bomo v spominu si držali dolžnost sodbe o nepravilnem delovanju javnih organov. In v tem se ne bomo strašili pisati pravih izrazov za čine državnih služabnikov. Gospodje nasprotniki pravijo, v svojem zagovoru, da je po odločbi upravnega sodišča čl. 19 drž. osnovnih postav samo princip, golo načelo. Ako bi tudi to dali veljati, moramo vendar izreči kot popolnoma nedopustljivo v pravni državi, da njeni uradniki poslujejo proti principu, ki je slovesno proglašen kot vodilo vladanja. Mi ne terjamo drugega, ko izvrševanje zakonov. Ako se zakoni ne izvršujejo, je naša

časnikarska dolžnost v prid države in ljudstva, da tako postopanje objavljamo, t. j. očitno obsojamo.

(Okrajni odbor celjski) sklenil je v svoji zadnji seji, tako imenovani Jozeljnov breg v Bukovem žlaku, na okrajni cesti iz Teharjev v Blagovno, dati še letos prekopati. Ker ta breg močno ovira vožnje, tako, da bitreba bilo k težjim vožnjam priprave, bo s tem ljudem, ki imajo tamkaj vožnje, zelo ustrezno. — Občinska cesta od Jozeljna proti Lubečni, katero posebno opaskarji potrebujejo, se bo pa prihodnje leto (1897) povzdignila v okrajno cesto, da se tako ugodi prošnjam občin in tamošnjih posestnikov.

(Okrajnim šolskim nadzornikom) za seviški, breški in kozjanski okraj imenovan je nadučitelj v Trbovljah g. Gustav Vodušek.

(Maskarada „Celjskega Sokola“.) Po trudu in pripravljanju odbora sklepali je, da bode maskarada „Celjskega Sokola“ dne 16. februarja t. l. jako sijajna. Odbor deluje, da okoliča prostora celjske čitalnice, kakor še do sedaj niso bili. Znani akademični slikar gospod Iv. Gosar je nalašč za maskarado naslikal krasno podobo, katera bode lepšala strop čitalnične dvorane. Vsak ud „Sokola“ skrbi, da kolikor toliko pripomore k sijajnemu uspehu. „Celjski Sokol“ hoče pri vseh obiskovalcih doseči vesel spomin na zadnjo veselico v sedajnih prostorih čitalniških. Nadeja pa se, da bode ta veselica, kakor v poprejšnjih letih, tudi letos mnogoštevilno obiskana.

(„Narodni dom“) našim Celjanom vzbuja silno zavist. O da bi bila naša, ta krasna stavba. Kar je slovenskega, naši Nemci navadno prav malo obrajtajo. „Narodnega doma“ pa se jim silno „lušta“. Še po noči ga občudujejo in si ga želijo. Pred nekaj dnevi bil je osrednji stolp dogotovljen in se je na njem razobesila cesarska zastava. Po noči pa se splazi neki vratolomec na streho in pritrdi k cesarski zastavi še „frankfurterico“, posnemajoč s tem zmago vitega Moltkeja, ki je leta 1871. v znak svoje zmage nad Francozi, razobesil nemško zastavo raz streho palače Versailles. Ko je mož (čujemo, da je bil nek gledališni igralec) zopet bil na tleh, je s ponosom gledal na svoje delo in celo noč se mu je potem sanjalo o krasnem nemškem „Vereinshausu“ in „Studentenheimu“. Drugo jutro pa je bolestnim srcem na ulici pred „Narodnim domom“ pobiral neke cunje, kosce raztrgane „frankfurterice“ ter otožnimi očmi še enkrat pogledal na ponosni stolp ter odšel potrtnim srcem.

(„Deutsches Haus“.) Beračenje celjskih Nemcev za svojo „Nemško hišo“ je postalo zdaj ljudem vendar enkrat že preneumno. Dr. Necker-mann v Gradcu jih je povabil 300 „nemških mož“ na pogovor v zadevi omenjenega prosjačenja, zbralo se jih je pa celih — 23, čez kar „D. W.“ mile solze toči. Naši ljudje pojejo: „Vsaka reč svoj čas trpi, še to!“

(Južnoštajersko nemštvo) se od dne do dne očitneje izkazuje kot gola fraza. Kako slab

je ta živelj, se najbolj iz tega razvidi, da naši Nemci niti toliko ne zmorej, da bi si sezidali svoj toli zaželjeni „Bollwerk“ ali „Vereinshaus“. Pri vseh „Stammesbrüderlich“ celega sveta berajo in so dozda že srečno skupaj spravili svoto 6000 gld. No, preden ta svota toliko narase, da bo zadostovala za „Vereinshaus“, na celem južnem Štajerju nobenega Nemca več ne bo. Pravega domačega Nemca tukaj sploh ni, vsi so potomci Slovencev in vsakdo zna, kakor nemški, ravno tako tudi slovenski. Od nekdaj je že bilo tako in nobena sila sveta naših Nemcev ne bode rešila konečnega pogina. Spodnji Štajer je slovensko morje, v katerem so posamezna na videz nemška mesta in trgi le mali otoki, ki bodo prej ali slej preplavljeni. To je popolnoma naravno. Nekaj let bode morda še životarili, potem bode pa zginili kakor kafra. Mi Slovenci smo v ogromni večini in imamo naraščaj; kje pa vi hočete dobivati naraščaja za svoje nemštvo? Dozdaj ste svoje prazne vrste itak vedno le polnili s slovenskimi odpadniki, katere ste si vedeli odgojevati že v šoli. A takih odpadnikov je vedno manj in nazadnje ostali bode sami — onemogla ničla.

(Učiteljske plače na Štajerskem). Na nemškem Štajerskem je 523 javnih šol (izvzemši mesto Gradec, ki plačuje svoje učitelje samo in sicer bolje kakor dežela svoje). Med temi jih je dosedaj bilo 99 to je 19% v I. ali II. plačilnem razredu. — V slovenskem delu Štajerske je 270 takih šol. Med temi jih je bilo 17 (a mesti Maribor in Celje sami vzameta jih 10!) to je 6% v I. ali II. plač. r. — S 1. julijem 1895 bilo je v nemškem delu Štajerske iz III. v II. plač. r. povzdignjenih 53 šol, tako, da jih je sedaj v tem delu Štajerske 152 t. j. 29% v I. ali II. in le 61% v III. plač. r. — V slovenskem delu Štajerske pa so bile povzdignene le 4 šole v II. plač. r., tako, da jih je sedaj skupaj 21 t. j. 7¹⁰/₁₀₀ v I. ali II. plač. r. Če pa odštejemo od teh 21 šol tudi sem zaračunane nemške šole v Mariboru, Celji, Ptuj, Slov. Gradci in Slov. Bistrici tedaj ostane jih celó le 8 t. j. 2,9% slovenskih (utrakvističnih) šol v I. ali II. plač. r., vseh drugih 97,1% slovenskih šol pa je v najnižjem plač. razredu. Da še več! Okoliške šole v Mariboru, Celji in Ptuj, ki so ravno tako v mestu, kakor mestne, so za en plačilni razred nižje kot mestne. — Kako pa je z davkom? So-li deželni davki tudi tako razdeljeni? Na to naj nam odgovore naši slovenski poslanci!

(Graški „deželni zbor“ in celjski „Deutsches Studentenheim“.) Finančni odsek v graški deželni hiši, kjer letos v resnici deželnega zbora ni, ker v njem tretjina Štajercev ni zastopana, sklenil je nasvetovati, da štajerska deželna blagajnica plača 1000 gld. za celjski nemški dijaški dom, to je ono hišo, ki je namenjena vzdrževati dijake, ki naj hodijo v celjsko nemško gimnazijo in ohranijo temu učilišču po načelu in želji njegovega ravnatelja Končnika „nemški značaj“, — za ono hišo, v katero bodo lovili uboge sloven-

Borilci peš ponosno stopajo proti loži. Tja prišedši priklonijo se staremu gospodu z belo brado in njega spremljevalki, lepi, mladi Španjolki. Jahalci pa se v enakih presledkih postavijo obrnjeni proti vhodu. Vpreženih šest konj pa se zopet vrne z njih vodniki skozi vrata, katera se takoj za njimi zapro.

Na drugi glas trobentačev odpro se zopet vrata in skozi te priskače lep čisto črn, jako divji bik, videlo se mu je, da so ga morali že v hlevu dražiti. Ko zagleda občinstvo, ustavi se ter začudeno opazuje nenavadni mu prizor — ali samo za trenutek, zagledal je namreč jahalca, kateri sovražno namerja sulico proti njemu. V skoku napade konja ali zmotil se je, kajti jahalec znal mu sulico nastaviti spretno na vrat in tako preprečiti prvi naskok.

Sulica je kratka, konično narejena in ima 4 ostre zobe; nasajena je na kakih 5 metrov dolg drog, katerega jahalec spretno z desno roko pod pazduho opirajoč nastavi, kakor smo pri prvem naskoku videli, biku na vrat.

Borilec sme se bojevati z bikom samo, kakor pravimo oko v oko, od strani živali ne sme raniti z nikakim orožjem. Tok krvi polije vrat

in to ga zbesni še bolj, rjoveč koplje ilovnata z drobnim peskom posuta tla.

Drugi jahalec mu jaše par korakov nasproti, sulico vedno spretno držeč, žival zarjove in z naskokom napade predrznega borilca — kateri se je varal, misleč odvrniti ga s sulico, kajti bik ne meneč se za sulico, skoči s pripognjeno glavou proti borilcu, sulica zasadi se mu v vrat in spodrsne, izrezavši mu kos mesa iz debelega vratu. — Pa o groza — v prihodnjem trenutku že je naboden konj na bikovih rogovih in trenutek pozneje že vidi občinstvo konja z jahalcem v zraku.

Peš borilci hitro priskočijo mahajoč z rudečimi prti, kar tudi pomaga, bik vrže kljuso in jahalca na tla ter se obrne proti novemu sovražniku. Konju, kateri je imel prepran trebuh, pade drobovje iz telesa in niti minuto časa ne brca več, nesrečna žival. Jahalec je srečnejši, sicer je nezmožen za nadaljevanje boja — pa vendar nesrečen, da ga ni zadela s konjem jednaka osoda.

Nato divja bik po igrišču besneč, kri mu lije iz dveh ran na tla. Ostale jahače kakor konje oplašil je ravnokar opisan prizor, malosrčno drže se jahalci, kalikor mogoče ograje, da bi v slu-

čaju nevarnosti prepustili konja besnemu biku. Konji pa gledajo plašno, kolikor morejo videti iz pod usnjate strešice, katera jim brani pogled v daljavo, rezgetajo ter bijejo s kopiti tako, da mora jahalec biti zelo oprezen, tembolj ker ima prosto samo levo roko, s katero vodi zbegano kljuse.

Bik poskusi še tretji naskok in sicer z jednakim uspehom kakor družega. Tudi sedaj izrezala je sulica samo kos mesa in s silno močjo nabodel je konja ter ga vrgel ne v zrak kakor preje, nego na tla. Jahalec na to pripravljen oprosti noge bliskovito lesenih velikih cokelj katere mu služijo kot ostroge, skočivši čez plot v rešilni hodnik. Na to mēsari bik konja na tako gnjusen način, da bi pač naše občinstvo tega ne bi gledalo — pa Španjolke imajo menda drugačne živce, kajti, za ravno kar popisano sceno sledi nepopisen vrišč in ropot, dame za razgrajočimi moškimi seveda ne ostanejo.

Na rogeh besneče živali vise še ostanki konjskega drobovja, ko pustivši svojo žrtev leta po igrišču, na občo zabavo občinstva, katero borilce poziva, k nadaljevanju boja.

(Konec prihodnjič.)

ske dijake, da jih pretopijo v Nemce, za hišo v kratkem, ki je namenjena biti stebel nemštva v Celji in zagozda, ki naj razcepi deblo štajerskega Slovenstva. Sram je še bilo slovenožrce v deželni hiši v Gradcu podpirati protislovensko društvo „Südmark“, zdaj pa so zadušili vso svojo obzirnost na nemške svoje sodeželane in hočejo plačati tudi s pomočjo slovenskih davčnih goldinarjev za podporo Nemcem in za zatiranje Slovencev v Celji! — Taki so. Potem pa se čudijo, da Slovenci nočejo delovati z njimi in čudijo se, da štajerski Slovenci izgubivajo zadnje iskricke zaupanja v pravičnost graških gospodov, ker se vedno trdneje prepričujejo, da so njim hudi sovražniki. Slovenci smo zedinjeno Slovenijo v svojem programu v zadnjih letih pomaknili nazaj, ker smo se nadejali, da bode prodrla pravica, izražena tudi v državnih osnovnih postavah čl. 19. Zdaj nas pa Nemci sujejo od sebe in silijo nas iskati svoj blagor edino le pri rodni bratih in potegovati se za zedinjenje z njimi. Tako bode pač zopet Avstrija dobila eno vprašanje več — zedinjeno Slovenijo! Odločilni krogi naj se zanj zahvalijo pri graških sovražnikih Slovencev.

(Predavanje o sadjereji.) V nedeljo dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne, predaval bode v okoliški deški ljudski šoli v Celji, g. nadučitelj Fran Praprotnik, o sadjereji, požlahtnjevanji in koristi sadjarstva. Vsi kmetovalci in sadjerejci, zanimajoči se za umnosadjerejo se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

(Porotne obravnave v Celji.) (Konec.) Dne 30. januarja t. l. sodili so porotniki sledeči slučaj: Kakor se je dozdevalo zakoncema Kellenberger, je bila njiju dekla Marija Mesner, noseča. Na enkrat sta zapazila, da je dekla drobnejša postala in sta zato mislila, da je porodila, dasiravno je vse tajila. Sled krvi ju je dovela na nadhišje, kjer sta slišala stokanje otroka in tudi otroka našla, nazega dečka, vsega premrzlega. Zdaj je dekla seveda porod morala priznati, otrok pa je kljub vsej skrbi vsled prestanega mraza kmalu umrl. Ker je nezakonska mati trdila, da ni hotela otroka umoriti, ampak samo zapustiti in iti križem svet, in so porotniki njeni izpovedbi verjeli, je bila obsojena ne zaradi domora, ampak zaradi prestopka, ker je zamolčala porod in ker ni klicala babice, na 6 mesecev zapora. — Porotniki sodili so dne 31. januarja t. l. Fran Novaka. Ta je dne 27. decembra l. l. srečal na lastomerski cesti hlapca Franca Handl ter se mu pridružil. Ob neki koruzi pa je Novak podstavil Handlu nogo, ga vrgel na tla, rekoč: „Daj peneze“, mu preiskal žepe in odvzel jedno desetico in nož. Handl je zahteval desetico nazaj, Novak pa ga je vdaril s kamnom na desno roko in ga težko ranil. Novak je tisti dan tudi ob priliki tepeža vrgel dva kamna skozi okno v krčmo Martina Zupančič-a, ne da bi bil koga izmed mnogih pivcev zadel. Novak je trdil ob zagovoru, da je zgubil desetico pri metanju, in da noža ni vzel. Bil je hudodelstva ropa obdolžen, obsojen pa vsled izreka porotnikov zaradi hudodelstva teške in prestopka lahke telesne poškodbe na trimesečno ječo. — Dne 31. januarja t. l. pa se je imela zagovarjati Marija Mantoni. Ta je bila od leta 1892. do jeseni 1895. na šentjurski pošti ekspeditorica. Le ta je obtožena, da je poneverila tekom svojega uradovanja nad 1000 gld. Ker obdolženka taji, rekoč, da morajo nadostaki biti prejšnjega časa, je sodišče na predlog obeh strank zaradi novih pojasnil in poizvedeb obravnavo preložilo. — Dne 1. februarja t. l. zagovarjala sta se Janez in Anton Uhan, ki sta v nedeljo meseca novembra popivala v krčmi pri Kumšek v Trbovljah, kjer je bilo tudi nekaj drugih fantov, med njimi rudarja Karol Mramor in Janez Zakšek in sta se s tema nekaj sporekla. Po noči po 10. uri sta odšla najprej Karol Mramor in Janez Zakšek, za njima brata Uhan. Janez Uhan je zgrabil ob poti sovojesto palico, in prišel blizu Mramora in Zakšeka, pognal jima palico med noge. Le ta dva sta se pa tudi postavila, posebno Mramor, rekoč: kdor pride blizu, dobi z nožem. Janez Uhan je na te besede pograbil na tleh ležečo sovojesto palico, skočil za prednjima in udaril Karola Mramora s sovojestim delom palice tako nesrečno na tilnik in na vrat, da je le-ta se

zgrudil na tla in na mestu umrl. Anton Uhan je takrat stal 10 korakov zadaj. Ker je bila tema, Zakšek in Mramor napadalcev nista spoznala. Oba brata sta bila zaradi hudodelstva umora obtožena, ker sta dejanje tajila, in se ni vedelo, kdo je poškodoval Mramorja in kdo Zakšeka, kateri je bil samo lahko poškodovan. Pred porotniki pa sta obtožena vse priznala, in je posebno Janez Uhan priznal, da je on Mramorja hoteč ga vdariti po hrbtu, vdaril, ker se mu je palica spodaknila, tako nesrečno na vrat in tilnik, z gorjačo, da je padel Mramor na tla in umrl. Po zagovoru zagovornika dr. Vrečka je bil Janez Uhan vsled izreka porotnikov zaradi hudodelstva ne umora, ampak samo uboja na dve in polletno težko ječo obsojen, Anton Uhan pa vsake krivde oproščen. — Dne 3. februarja bil je pri prvi obravnavi dopoldne tožen in se imel zagovarjati pred porotniki Fran Mumel. V gostilni St. Glavnik pri Sv. Lovrencu je bil 27. oktobra 1895 žagar Franc Mumel s svojo ljubico Alojzijo Rudl, ktere častilec je bil pred Mumelom Matija Weber. Matija Weber je bil takrat s svojim tovarišem Janezom Hude v isti krčmi. Mumel se je pri tej priliki z Weberom in Hudejem nekaj sporekel, pa se zopet z njima poravnal. Zvečer po osmi uri sta Mumel in Alojzija Rudl iz krčme odšla. Za njima sta prišla Weber in Hude, ter se zopet z Mumelom sprla, naposled pa šla naprej svoj pot. Mumel pa je potem pritekel za Weberom ter ga z nožem zabodel, vsled ktereга bodca je Weber kljub hitri zdravniški pomoči čez 17 dni umrl. Obtoženec Mumel je dejanje pripoznal, zagovarjal se pa s tem, da je ravnal v silobranu, ko ga je Weber držal za vrat, ga hotel spraviti na tla, in ob enem imel nož v rokah. On si je tedaj moral braniti svoje življenje. Ker so pa priče dokazale, da je Weber takrat že bil naprej odšel, in da je Mumel za njim pritekel in ga zabodel, je sodišče po izreku porotnikov obsodilo Franca Mumel zaradi hudodelstva uboja na štirletno težko ječo, z enim postom vsaki mesec in trdim ležiščem dne 27. oktobra vsakega leta. — Dne 3. febr. t. l. popoldne zagovarjal se je Anton Hentek. Dne 14. jan. je pogorela krčma posestnika Maksa Ulm v Turškem vrhu in sicer rano zjutraj. Sumen požiga je bil kar spočetka hlapec Anton Hentak, kateri se je tudi sam ovadil sodišču, rekoč, da je iz maščevanja zanetil ta požar, ker ga je gospodar Ulm pretepel. Po izreku porotnikov je sodišče priznajočega obtoženca Hentaka obsodilo na dvajsetletno težko ječo, poostreno z enim postom vsak mesec in s tamnico dne 14. januarja vsakega kazenskega leta, kot na dan storjenega požiga, da bo svoje dejanje bolj pomnil. — Pri zadnji obravnavi tožen je bil Jurij Brglez. Matija Rataj in Jurij Brglez sta si bila že dolgo v sovraštvu. Dne 18. januarja l. l. sta se sešla v hiši žganjarja Jurija Goričana. Pri tem le sta bila mirna. Na potu domu pa sta se kmalu hudo sprla in je Brglez Rataja vrgel na tla. Tedaj je prišel Jurij Goričan in je prepirneža razpravil. Drugi dan je pa našel Janez Rataj svojega sina Matijo Rataja na cesti mrtvega. Sum je šel takoj na Jurija Brgleza, ker se je le-ta, kakor omenjeno prejšnjo noč z ubitim Ratajem pretepal. Brglez je tudi svojo krivdo priznal, rekoč, da je nasprotnika Rataja v šumi počakal, da ga je potem z nogo neki klopi odtrgano, tako od zadaj zadel ob glavo, da se je zadeti Rataj pri prči zgrudil na tla. Vsled izreka porotnikov je sodišče Jurija Brgleza obsodilo na šestletno težko ječo, poostreno z enim postom vsak mesec, s trdim ležiščem in tamnico dne 18. januarja vsakega kazenskega leta, da bo dan svojega zločina bolj pomnil.

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor) je sklenil nov zakon o preskrbovanju ubogih. Ta zakon je jako obširen in bomo o priliki kaj več izpregovorili o njem. Po tem zakonu se bodo osnovali poseben deželni in posebni krajni in okrajni ubožni zakladi.

(Razveljavljenje mandатов slovenskih poslancev.) Deželni zbor štajerski se je te dni posvetoval o predlogu poslanca barona Stürgha, po katerem zgube poslanci mandate, ki se ne udeležujejo sej. Zbor pa ni letos v tem oziru še

nič gotovega sklenil, temveč bo deželnemu odboru naročil, naj stvar proučuje in predloži potreben načrt zakona, ako se mu bode zdelo umestno. Prav pravega poguma gospodje še nimajo!

(Veselica v Vojniku) minolo nedeljo, pri kateri je svirala vojaška godba iz Ljubljane, obnesla se je prav dobro. Obširni prostori pri starem Vrečerji bili so polni odličnih gostov iz Celja (čez 40), Šmarji, Laškega trga in celo iz Slov. Bistrice. Da se je vse tako lepo zvršilo, gre pred vsem hvala in čast ljubim nam Celjanom in med njimi v prvi vrsti posojilničnemu uradniku g. Fr. Joštu. Plesalo se je do ranega jutra in tudi gre prvenstvo ljubeznjivim celjskim plesalkam. Ko smo si o svitu belega dne podajali roke v slovo, razodevale so besede in oči vsacega, da so s to veselico bili zadovoljni mili nam gosti, prireditelji, krčmar in da bo zadovoljna in vesela tudi mladina tukajšnje slovenske šole v korist katere se je vse vršilo.

(Dete zgorelo.) Posestnik J. Hriberšek pri Sv. Tomažu v vojniški župniji, zažigal je dne 8. t. m. po svojem posestvu suho travo in dračje. Z njim je bila tudi njegova triletna hčerica Micička. Približala pa se je preveč ognju, vžgala se ji je obleka in kmalo bila je vsa v plamezu. Čisto opečena umrla je sirotica čez nekaj ur. — Stariši, pazite bolj na svoje otroke!

(Prememba pri učitelstvu.) G. Fr. Kranjc, nadučitelj v Slivnici pri Šmarji, pride na enako mesto k Sv. Barbari pri Vurbergu.

(Umrli) je v Trnem pri Kalobji g. Franc Kukovič, oče gospoda glavnega davkarja v pokoji Antona Kukoviča v Celji in dedec konjškega gospoda vikarja Frica Kukoviča, 86 let star. N. v m. p.

(Vabilo) k veselici, ktero priredi „Slovensko katoliško bralno društvo v Novi cerkvi“ v nedeljo dne 16. t. m. ob 3. uri popoldan v šoli s sledečim vspeedom: 1. „Mojemu narodu“, poje mešan zbor. 2. Pozdrav predsednikov. 3. „Pogled v nedolžno oko“, poje moški zbor. 4. „Slovo od domovine“, poje mešan zbor. 5. „Na planine“, poje moški zbor. 6. Šaljivi prizor s petjem. Gosti dobro došli!

(Imenovanja.) Sodnikom v Kozjem imenovan je c. kr. adjunkt v Celji dr. Karol Galingsheim; svetniškim tajnikom v Celji imenovan je sodnik v Šmarji pri Jelšah g. Ludovik Perko in sodnik v Kozjem g. Anton Frass (umrl 8. sveč. t. l.) Sodnikom v Črnomlju na Kranjskem pa je imenovan dr. Josip Fraidl, sedaj adjunkt v Ptuiju.

(Cesta iz Luč v Solčavo) in pa preložitve občinske ceste na Primoževi gori pri Ljubnem stalo bode 31.923 gld. K temu znesku da dežela 25.000 gld., okraj gornegradski 5000 gld., občina Luče 600 gld. in občina Solčava 1000 gld. Proračun prekoračil se je za 322 goldinarjev.

(V Trbovljah) je bila dne 2. februarja t. l. prav prijetna veselica, katero je priredilo pevsko društvo „Zvon“ in pri kateri so trboveljski tamburaši prav izvrstno igrali. Gostje prišli so iz Zagorja, Dola in Hrastnika. Posebno pa nas je veselilo, da so se vabilu odzvali in v obilnem številu nam pridružili gostje iz Vode, da smo si prav prijateljsko podali roke. Torej veselimo se med seboj!

(Rajhenburški trapisti) so že začeli v svoji novi električno razsvetljeni tovarni izdelovati čokolado; kakao dobivajo s Francoskega, ker so v zvezi z enakimi tovarnami v svoji materinski deželi, kjer imajo trapisti tudi čokoladne tovarne. Oni bodo imeli baje tudi zalogo pristnega kitajskega čaja.

(Berač je odnesel doto.) V Slivji pri Koprivnici so imeli v hiši dobrega kmeta C. svatovščino; ženin iz bližnje župnije je prišel po nevesto, kateri je oče takoj naklonil 500 gld. dote, ki jo je hotel ženinu s hčerjo vred dati. Ker je bilo pozno v noč, ni hotel ženin denarja, 5 lepih stotakov, seboj vzeti, rekoč, da se mu za denar ne mudi. Na to je tast novce zopet položil v predalnik, katerega je pa pozabil zakleniti. Domači berač, od dobre hiše gotovo večkrat obdarovan in še posebno na dan gostije, zapazi kmetovo neskrbnost in vkrade celo doto. V Rajhenburgu takoj menja stotak, kar ga je pa izdalo. Žandarmi ga dobé, toda najdejo pri njem še samo 400 gld.

(Vabilo) k veselici, ki jo priredi bralno društvo „Mir“ v Velikinedelji, v gostilni g. Alta, v nedeljo dne 16. februarja 1896, s sledečim vsopredom: a) Šaljiva tombola. b) Prosta zabava in ples. Brez vstopnine. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Vžitninska priklada v Ptuj.) Deželni zbor štajerski je dovolil pobirati mestu Ptuj samostojno priklado od mesa, ki se pravaža v Ptuj, v visokosti 20% priklade k državnemu vžitninskemu davku za bodoče tri leta.

(Bralno društvo pri Sv. Jurju ob Ščavnici) priredilo je v nedeljo, dne 9. t. m. o priiliki svojega zborovanja veselico, katera se je prav dobro obnesla. Velika šolska soba bila je do slednjega prostorčka napolnjena z našim zavednim jurjevskim ljudstvom in z odličnimi gosti iz Gornje Radgone, od Kapele, Sv. Andraža, Sv. Antona, iz Ljutomer, od Male Nedelje itd. Vse točke vsopreda vršile so se v občo zadovoljnost zbranega občinstva. Da pa je bilo to mogoče, gre pred vsem zahvala g. Košaru, preds. bralnega društva, kateri je žrtvoval vse moči za sijajen vseh veselice, kar se mu je tudi posrečilo. Slavnostni govornik g. Berger, rešil je častno svojo nalogo; le vedno tako odločno! Pohvaliti moramo tudi g. Fr. Čiriča, kajti on se je bil mnogo trudil, da mu je bilo možno nastopiti se svojim novim moškim in ženskim zborom. Čestitamo g. Čiriču na dobrem vspehu ter želimo, da ostane vstrajen pri začetem delu, posebno, ker ima res dobre moči. — Igra „Kateri bo“ se je v občo dobro igrala; najboljše sta se obnašala oče Gaber in njegova hčerka Marinka. Upajmo, da nam priredi bralno društvo še mnogo tako prijetnih zabav! Jurjevčani! toraj na noge!

(Iz Ljutomer.) Naše poštne razmere so v narodnem oziru take, da menda nikjer na avstrijskem (Ljutomer še baje ni na Pruskem, dasiravno imamo nekaj Prusakov) ni najti enakih. Naš poštar, ki nosi zvonec pri tukajšnjih „Vollblut“-Nemcih, je cel German; tudi to ga ne spravi do zavednosti, da ga včasih obišče njegova mati, uboga starka s Kamenščaka; on se svoje matere sramuje in zato se je ogiblje. Da bi ta madež svojega rojstva, namreč, da ga ni rodila hči Germanije, da bi ta greh svojih prednikov popravil, skrbi na vsi moč, da Ljutomer kaže nemšk značaj. Pečat pošte je nemšk, tiskovine so nemške in nemško-slovenske, a te zadnje mora človek vsikdar zahtevati, drugače jih ne dobi. Ker pa le malokdo pazi na to, posebno kmetsko ljudstvo ne ve, da je treba posebej zahtevati dvojezičnih tiskovin, se na ta način pri nas razproda mnogo več samo nemških poštne tiskovin, nego bi po potrebah tukajšnjih Nemcev bilo pričakovati. Tožen je bil poštar že mnogokrat, a nič ne pomaga, ker se v Gradci včasih kaj čudno rešujejo take pritožbe. Tudi je za nas neumevno, da poštno ravnateljstvo dovoli, da ima trgovec M. Hönigmann samo nemške tiskovine v razprodaji; če človek pri njem zahteva dvojezičnih, dobi odgovor: „Doppelsprachige Drucksorten werden nicht geführt“. Ali bo treba za tega moža tudi posebnih pritožb? Ali bi ne bilo morda bolj pametno, če bi kak drug trgovec pridobil si dovoljenje prodajati poštne tiskovine? Ali moramo res vsak vinar nesti k našim nasprotnikom? Tudi za naroden ugled se mora kaj storiti, drugače bodo v Gradci mislili, da smo res v manjšini ali pa da smo mehki kakor vosek. „Trd bodi, neizprosen, mož jaklen, kedar braniti je časti in pravde naroda in jezika svojega“, je dejal rajni Jurčič tudi za Ljutomerčane. Smešno in žalostno za nas pa je tudi to, da po klasičnih slovenskih tleh od Ormoža do Ljutomer, mimo zavičaja vile žerovinske, vozi poštni voz z napisom — „K. k. Postamt Luttenberg — K. k. Postamt Fridau“. — „Da li je istina, da li je san“ dragi mana Stanka Vraza? Okoliča nom povem še to-le dogodbico. Naši obrtniki so s slovenskimi vabili povabili pomočnike trgovca Zemljiča in Hönigmann na svoj ples. No ti možje, ki so vsi svoj živ dan jedli kruh, kate-rega se je držal pôt slovenskega kmeta, so ta slovenska vabila vrnil, ker so bila slovenska. No, vi kmetje iz Ljutomerske okolice, povejte mi, če so katerega že vrgli iz teh prodajalnic, ako je prišel kaj kupit ter to zahteval v slovenskem jeziku? Vaš denar jim je dober, a naš jezik sovražijo. Zapomnimo si to.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“) javlja tužno vest, da je preminul dne 7. svečana 1896, njegov večletni član, gospod J. U. drd. Fran Čretnik po kratki mučni bolezni. Truplo preneslo se je dne 9. svečana 1896 popoldne ob pol 3. uri iz Leichenhalle, Paulusthor, na pokopališče sv. Petra.

(Za nakup angleških prašičev) dovolil je kmetijski družbi deželni zbor 6000 gld. s pogojem, da vlada dovoli enak znesek. Dovoljene podpore se bodo družbi izplačale v treh letnih obrokih.

(Vremensko poročilo) naše in dunajskega vodomernege zavoda je še vedno ugodno. Pri nas je vedno jasno vreme, čisto nebo, kakor ribje oko; drugod tudi malo snega; le tu in tam ob Dravi in Muri nekoliko snežne odeje (n. pr. v Mariboru 1. febr. 11 cm, pri Sv. Trojici v Slov. gor. 9 cm, v Slov. Bistrici 5 cm, v Ljutomeru 18 cm); ob Savinji in Savi je vse kopno. Sploh v Avstriji letos ni hude zime; dokaj snega, do 1 m, imajo le v Sudetih in Jesenikih, v Šumavi, v Salzkammergutu in drugod.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) snide se po Veliki noči. Tedaj se bode posvetoval o zgrajanju deželnih poslopij, katere je poškodovale potres. Sedanje redutno poslopje, v katerem je dosedaj bila deželnozborska dvorana, se bode menda prodalo. Deželni dvorec se na novo zgradi, a bode mnogo večji in bode njegovo pročelje obrneno proti „Zvezdi“. V njem bode tudi dvorana za deželnozborsko zborovanje. Slovenskemu in nemškemu gledališču je dovolil deželni zbor vsakemu 6000 gld. podpore. Tukaj se vidi, kako veliko bolj obzirni smo Slovenci proti Nemcem, nego so pa bili Nemci proti Slovencem. Ko je deželni zbor 1877. l. bil dobil nemško večino, je takoj odrekel podporo dramatičnemu društvu. — Deželni zbor je sklenil tudi nov stavbinski red za mesto Ljubljano. Ta stvar je posebno važna, ker se bode prihodnja leta v Ljubljani prav mnogo zidalo. Daljna razprava se je vnela o tem, če bi se li dopustilo v Ljubljani zidati štiri ali pa le trinadstropne hiše. Deželni predsednik in še nekateri drugi poslanci so bili za to, da se zidajo le trinadstropne hiše, ki niso v taki nevarnosti ob potresih. Drugi govorniki so pa naglašali, da se na potres ni ozirati, ker veliki potresi so le redki. Naposled je obveljalo, da se smejo zidati tudi štirinadstropne hiše.

(Zavarovanje v deželnih zborih.) Kranjski deželni zbor je odstopil deželnemu odboru predlog gosp. poslanca Hribarja o osnovi zavarovalnice za živino in predlog poslanca Zitnika o osnovi zavarovalnice proti požarom in živinskim boleznim. V štajerskem deželnem zboru je po poslanec Wannisch vprašal vlado, kakšno stališče zavzemlje nasproti deželni prisilni zavarovalnici. Mi štajerski Slovenci za prisilno deželno zavarovalnico ne moremo biti posebno navdušeni, dokler bodo v štajerskem deželnem zboru take razmere. Nemcem ne moremo zaupati, da bi nepristranski gospodarili z zavarovalničnim denarjem, posebno, ker nimamo pričakovati, da bi tudi kak Slovenec prišel v vodstvo tega zavoda.

(Iz Ljubljane) se nam piše z dne 11. t. m. Nocoj se konča zasedanje deželnega zbora na starem strelišči. Jutri večer bodo v istih prostorih plesali gostilničarji. Kar učene poslaniške glave ne morejo dognati, namreč jedinstvo obeh narodnih strank, to si upajo doseči priprosti meščani. Dosegli bodo pa s tem, da jim bodo godli pri plesu pravi godci, poslancem pa godejo nemški in ponemčeni baroni.

(Dopolnilna volitev za državni zbor.) Dne 28. t. m. bode dopolnilna volitev za državni zbor v gorenjskih in notranjskih mestih in trgih. Kandidat je za to mesto g. arhivar Anton Koblar. Ponuja se za kandidata kulturni inženier Pour, ki pa nima dosti upanja. Kakor čujemo, ta mož špekulira na to, da mestni volilci ne bodo hoteli voliti duhovnika, a se jako moti. Ponuja pa se tudi za kandidata okr. glavar Dell-Cott.

(Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani) vabi na društveno maskarado, katero priredi na pustni torek dne 18. svečana 1896, v dvoranah sokolske telovadnice v „Narodnem domu“. Začetek ob 7. uri zvečer, vhod pa z Tržaške ceste.

(Nova pošta na Kranjskem.) Dne 16. t. m. osnuje se nova pošta v Tržišču v krškem okraji. Imela bode zvezo po poštne vozu, ki vozi iz Mokronoga v Sevnico na Štajerskem.

(Nesreča v kamnolomu.) V Zagorji je dne 1. t. m. padel nekemu delavcu precej težek kamen na glavo in je vsled tega drugi dan umrl.

(Žumberško vprašanje.) V kranjskem deželnem zboru so nemški in slovenski poslanci jednoglasno sklenili, da se mora žumberški okraj zopet priklopiti Kranjski. Ker so Žumberčani Hrvatje, postali so bratje Hrvatje na Kranjce zelo nevoljni. Poslanec dr. I. Tavčar je sicer v zbornici dokazal, da si Kranjci s tem nalagajo le novih bremen, v la di pa zastoj hodijo v ogenj po kostanj — prav za prav za lepe žumberške gozde. Prepričal je pa vse, Kranjce in Hrvatje, poslanec Kalan, češ, da „kri ni voda“. Seveda ni, si je mislil kurjač baron Schwegel, pač pa bode voda Sotla — ogenj.

(Zaročil se je) gospod A. Gregorčič, notarski kandidat v Litiji, z gospodično Tinko Koblar, hčerjo znanega narodnjaka in gostilničarja v Litiji.

(Požar v Litiji.) V nedeljo na ponedeljek sta pogoreli hiši z gospodarskim poslopjem Janezu Bricu po domače Kobličarju in Jože Grobeljšku po domače Kokešu v Litiji. V navedenih hišah je stanovalo več rodbin, katerim je ogenj uničil hišno opravo in drugo imetje. Pri požaru odlikoval se je poleg požarne brambe litijske in šmartinske ter upokojenega stražmeštra g. Josip Haslingerja tudi g. nadučitelj Franc Slanc, ki je z goreče hiše reševal otroke in orodje. — Požar ta napravil je sila bēde in le usmiljenje, sotržanov posebno gospe notarjeve Svetečeve, utešilo je res obupno stanje pogorelcov. Hišna gospodarja bila sta zavarovana, a le za male zneske, nikakor primerne škodi, ker je obema pogorelo poleg oprave tudi seno in drugi pridelki.

(Notarjem v Kranjskigori) imenovan je g. Adolf Backes. Slovenščine baje ni posebno zmožen.

(Talijsko rešitev življenja) je priznala kranjska deželna vlada Francu Javoršku iz Rodice, ki je v potresni noči rešil v podrti hiši zasuto rodbino Janeza Rojca.

(Slovensko posojilništvo l. 1895.) Nova posojilnica v Kranjski gori je lani poslovala še le 3/4 leta, pa je imela 34.622 gl. prometa in 85 gl. čistega dobička, od katerega je 34 gld. vložila v rezervni zaklad. — Slovenska posojilnica v Št. Jerneji na Dolenjskem je poslovala še le 7 1/2 mesecev in imela 24.620 gld. prometa. Dobitka ni mogla še napraviti, ker je imela veliko stroškov pri ustanovitvi in dovolj upravnih izdatkov; pač pa je založila 107 gld. vpisnine.

(Iz Idrije.) Nepričakovano dobro se je obnesla veselica „Delavskega bralnega društva“. Obširni prostori pivarne pri „črnem orlu“ bili se do zadnjega kotička prenapolnjeni. Poleg rudarjev obiskalo je veselico obilo meščanov, g. župan ter večina idrijskih uradnikov. Vsopred bil je skozi in skozi mojstersko dovršen. Posebno pa so ugajale točke „Venec Vodnikovih zbranih in po njem zloženih pesni“ in veseloigra, koje so diletantje izvrstno predstavljali. Po vsopredu pričel se je ples. Žal, da se je bilo treba tako na tesnem sukati. Slišalo se je tudi nekaj napitnic, med temi g. pl. Premierstein predsedniku „Del. bral. društva“, na kar se je navzoče občinstvo odzvalo s srčnim „Bog ga živi“. V resnici sme biti cel odbor ponosen na tako dovršeni veselici. V prihodnje bi tudi želeli, da se ob takih priložnostih gostilničar preskrbi z vsem potrebnim, kajti treba je bilo kar tri vrste vina mešati.

(Umrli) je dne 10. t. m. v Novem mestu g. Henrik Frankovič, pristav okrožnega sodišča. Poprej je služboval v Ratečah in v Kostanjevici. Pokojnik bil je prijatelj našemu narodu.

(Iz Horjula pri Vrhniki.) Tukaj posluje slovenska posojilnica, ki pomaga slovenskemu kmetu — trpinu, kolikor more. Tudi hrepeni po združenju z drugimi posojilnicami, kajti Slovenci se moramo vedno truditi, da postanemo vsi edini. V lepi prijaznosti na podlagi krščanske ljubezni delujemo na to, da se ves slovenski rod zjedini in postane krepka armada v denarnem oziru in da tako zmaga oderuhe. Posojilnice so edino sredstvo za osvoboditev ubogega kmetijskega trpina iz rok oderuhov; spodbujajo ga pa tudi

lepo k varčnosti, katera je vsakemu stanu potrebna v sedanjih burnih časih.

(Nesreča z vžigalnicami.) V Št. Jederti pri Volšperku na Koroškem je igralo dveletno dete v postelji z vžigalnicami, ki so se vnele in vžgale postelj. Deklica se je tako hudo opekla, da je umrla.

(Slovenščina na beljaški gimnaziji.) Razpisano je mesto klasičnega jezikoslovja v Beljaku izpraznjeno po pokojnem prof. J. Lendovškem. V razpisu se pa samo pravi, da se želi znanje slovenščine. Pogoj torej ni. Bati se je, da bode pouk slovenščine prenehal, kajti ni gotovo, da pri takem razpisu dobi to mesto kak Slovenec.

(Koroški deželni proračun) kaže 1.270.905 gl. potrebščine in 196.371 gl. pokritja, torej primankljaja 1.074.534 gl. Primankljaj se bode pokrila z 20 odstotno priklado na vžitino od vina, vinskega in sadnega mošta, potem od mesa, z 51 odstotno priklado na vse direktne davke, z naklado na žganje in z dohodkom lovskih kart.

(Štirinajstletni deček — morilec.) Štirinajstletni deček J. Domenik v Kotarčah na Koroškem si je kupil na skrivnem revolver. Na Svečnico je z drugimi fanti streljal vrane, a pri tem je zadel trinajstletnega dečka Fr. Kalsbergerja v glavo. Fantje so, videč, kaj se je zgodilo, zbežali. Mrtvega dečka je pobral neki duhovnik na voz in ga odpeljal prestrašeni materi, revni šivilji.

(Usmiljene sestre v celovski deželni bolnici.) Nekateri poslanci so tudi letos predlagali v koroškem deželnem zboru, naj se vpeljejo usmiljene sestre za postrežnice. Liberalna večina je pa sklenila, da se obdrže posvetne postrežnice, katere so dobili iz Nemčije.

(Veronauk na celovski realci.) Pravnopolitični odsek koroškega deželnega zbora je sklenil, naj se o vladni predlogi glede veronauka na višjih razredih celovške realke v deželnem zboru niti ne obravnava.

(Nesreča pri vožnji.) Dne 6. t. m. je kmet Zerjal vozil z Boršta v Dolino in pal z voza ter se nevarno pobil. Zlomil si je tudi levo roko. Peljali so ga v tržaško bolnico.

(Narodno gospodarstvo v goriškem deželnem zboru.) Poslanec Grča je v goriškem deželnem zboru stavil predlog, naj se pomnoži število trtnic za cepljenje ameriške trte in da se nastavi deželni nadzornik za kmetijstvo. Ta nadzornik bi nadzoroval trtnice, dajal njih oskrbnikom potrebne navode in pouk. Nadzoroval bi pa tudi druge gospodarske družbe, katere podpira država.

(Dvojezični napisi pri sodiščih.) V goriškem deželnem zboru so dr. Lovinoni in tovariši interpelovali, če je vlada pripravljena odpraviti slovenske napise pri sodiščih v Korminu in Trzinu. V tej interpelaciji se pa tudi zahteva, da se pri teh dveh sodiščih dobi pravica jedino v laščini. Vlada pač Italijanom ne bode ustregla.

(Zaradi javnega nasilstva) je bil obsojen dne 6. t. m. v Trstu v šestmesečno ječo zidar Alojzij Rajović iz celjskega okraja. — Dne 5. januarja je razsajal z dvema tovaršema na ulici v Trstu. Redarjema, ki sta ga opominjala, naj molči, je pretil z nožem.

(Vseučilišče v Trstu.) Isterski deželni zbor je v jedni poslednjih sej tudi sklenil prošnjo do vlade, da naj osnuje italijansko vseučilišče ali vsaj italijansko pravno fakulteto v Trstu. Italijani to svojo zahtevo ponavljajo leto za letom.

(Pri volitvi za cestni odbor) koperskega okraja zmagali so Slovani. Ko so Italijani videli, da imajo Slovani večino, so se kazali silno prijazne. S sladkimi besedami in pijačo bi bili radi Slovane pregovorili, da naj še volijo Italijane, a to pot je jim izpodletelo.

(Županom v Kastvu) je soglasno voljen g. Kazimir Valušić. Novi župan je vrl narodnjak. Nove občinske volitve so popolnoma razdrle spletke vlade in Italijanov proti kastovskim Slovonom.

(Razdelitev občine Pazin.) Deželni zbor isterski je sklenil, da se razdeli občina Pazin kar v štiri občine: Pazin, Pedena, Lindar in Terviz. Jedini povod tej razdelitvi je to, da ima Pazin slovenskega župana. V Istri so Italijani bili združili povsod več vasij z mesti v velike občine. Na dejali so se, da bode italijanski vpliv mest poitalijančil slovansko okolico. Sprva je šlo Italijanom po volji. V teh občinah vladali so Italijani. S-daj se je pa jela zanje stvar neugodno obra-

čati. Občine so v nevarnosti, da pridejo v slovanske roke in Pazin, Podgrad, Kastav in Buzet že imajo slovanske župane. Zaradi tega so pa Italijani jeli misliti na razdelitev velikih občin. Razdelitev so predlagali v deželnem zboru tudi Slovani, a vendar se Slovani in Italijani ločijo glede svojih teženj. Slovani zahtevajo, da se občine sploh razdele po narodnostih, Italijani so pa za razdelitev le ondi, kjer bi utegnili Slovani dobiti večino, drugod je pa jim še jako ljubo, da je nekaj Slovanov priklapljenih italijanski občini. Njim ni za pravičnost, temveč le za gospodstvo Italijanov.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) snide se jutri 15. t. m. Vlada mu že jutri predloži volilno reformo. Vlada ni prav gotova večine zanj, ker Mladočehi in pa katoliška ljudska stranka nič kaj niso zanj navdušeni. Brez teh dveh strank pa nima vlada potrebne dvetretjinske večine.

(Povišanje uradniških plač.) Načrt za povišanje uradniških plač je že izdelan. Stroški za uradniške plače se povišajo za 17 milijonov. Vlada misli povišanje stroškov pokriti s povišanjem davka od piva, špirta in dedšin. Vladni načrt o povišanju uradniških plač se pa nič ne ozira na profesorje in diurniste.

(Drugi deželni jezik v srednjih šolah.) Tirolski deželni zbor je jednoglasno sklenil, da naj se na nemških tirolskih gimnazijah vpelje italijanščina kot obvezni predmet. Nekaterim nemškim listom to ne ugaja, češ, da nasprotuje članu XIX. drž. osnovnih zakonov. Posebno graški listi so jako nezadovoljni. Boje se namreč, da bi vlada na nemških srednjih šolah na Slovenskem ne uvela obveznega pouka slovenščine.

(Mirovina vdovi dr. Klaiča.) Dalmatinski deželni zbor je jednoglasno dovolil primerno pokojnino vdovi pokojnega deželnega glavarja dr. Klaiča, ki je večino svojega življenja politično deloval v korist Dalmacije.

(Velika sleparija v Budimpešti) Karol Pulszky je bil postal ravnatelj ogerske galerije slik, dasi on nima nobenih posebnih umetniških sposobnostij. Znan je bil poprej že kot zapravljivec in je posebno dosti denarja poglaval z malopridnimi ženskami. Njegov brat je pa vpliven član vladne stranke in državni podtajnik in ta mu je pomagal, da je dobil dobro službo. Če tudi je bil Pulszky znan kot zapravljivec, so mu vendar dali blizu pol milijona, da je šel v Italijo slike kupovat za stoletnico ogerske države. Nakupil je zares nekaj slik, katere pa nimajo najmanjše vrednosti. Tako trdi, da je za neko Rafaelovo sliko dal 340.000 gl. Po izpovedbi večakov te slike ni slikal Rafael in tudi take vrednosti nima. Pulszky tudi toliko zanj ni dal. Kupil jo je pa od neke malopridne ženske, kakor se je izvedelo. Računa Pulszky o svojih kupčijah ni hotel nobenega dati. Stvar je začela le ministre malo skrbeti. Mislili so si, da bode zanje najlepše, če proglase Pulszkega za blaznega, potem ne bode nobene preiskave. Poslali so ga v blaznico. Opozicija pa s tem ni bila zadovoljna. Po svojih listih dela za vse odgovorno vlado, ki je dala znanemu zapravljivcu toliko denarja v roke. Listi tudi pišejo, da Pulszky ni blazen, temveč samo ne marajo, da bi prišel pred sodišče, ker je državnega tajnika brat in ker bi obravnava utegnila razkriti marsikaj za vlado nepovoljnega. Ko je stvar pa prišla v zbornico v razgovor, ni mogla vlada drugače, da je Pulszkega izročila sodišču.

Ogled po širnem svetu.

(V Sofiji), prestolnici bolgarski, vrše se velike slavnosti in veselice na čast raznim dostojanstvenikom, katere so odposlale razne države k prekrstu princa Borisa.

(Turški sultan) je priznal kneza bolgarskega samostojnim vladarjem, ter to naznanil evropskim vevlastim. Poroča se tudi javnosti, da druge vlade ne bodo delale ovir priznanju.

(O kronanju ruskega carja) 24. maja v Moskvi, od vladarjev, ozir. njih namestnikov, udeležijo se slavnostij danski kralj in kraljica, Waleški princ in princeza, knez in kneginja Koburška, veliki knez in kneginja Hesenska, princ Albert pruski s soprogo, princ Sachsen Weimar-

ski, prestolonaslednik romunski s soprogo in princ in princesa Battenberg. Papeža Leona XIII. zastopal bode dunajski nuncij Agliardi, našega cesarja nadvojvoda Karol Ljudevit, nemškega cesarja brat princ Henrik pruski, italijanskega kralja princ od Aoste, Francoska republika pošlje dva visoka vojaška dostojanstvenika, šefa generalnega štaba gen. Boidesffrea in generala vojvodo Davoust d'Auerstädte z velikim vojniškim poslanstvom. Sultan pošlje veliko vojaško odposlanstvo. Doyen diplomacije bode francoski poslanik grof Montebello.

(Na otoku Formoza) je splošen upor. Ta otok so Japonci vzeli Kitajcem v zadnji vojni. 10.000 ustašev napada vasi, pokončuje železnice in brzojavne naprave in se odločno protivi vsem vladnim naredbam. Položaj je jako resen. Stvar je zaradi tega nevarna, ker ima najbrž kaka evropska država roko vmes.

Dopisi.

Iz „Berrystöckl'na“ pri Gornji Radgoni. Gospod urednik! Hvala Vam lepa za „rešpetlin“, katerega ste mi poslali. Prav izvrstno mi služi. Vse vidim, kar se daleč okrog godi; le eno napako ima; notranjosti človeške mi ne kaže. Če bi to lastnost imel, bi pa videl in vedel, kaj sedaj moji rojaki tu okrog o bližajočih se okrajnih volitvah mislijo. Če bi videl, da se hočejo zopet kot „figamoži“ obnašati, kakor pri zadnjih volitvah, bi jih že zdaj prav pošteno oštel. Toda dobro je, da njih misli ne vidim. Ostane mi takó vsaj upanje, da se letos vendar ne bodo dali od preroka ugnati v kozji rog. To bi bila vendar prevelika sramota. Dve stvari, dragi rojaki, vam hočem na srce položiti. Prvič: ne volite mestjanov in drugič: brcnite preroka. Mestjani imajo v svojem okraju, v svojem mestu dosti dela. Naj ostanejo tam. Znano vam je itak, da še svojemu lastnemu delu niso kos in da niso na glasu posebne prebrisanosti. Le pogledajte si tisto novo „šparkaso“ v Radgoni. Vse druge hiše so v ravni vrsti z ulico, „šparkasa“ pa moli s svojim voglom v ulico in dela dva velika kota, v katerih bodo potem poncčnjaki svojo potrebo opravljali. Res, nič ne gre čez Šprangerjevo „kunštnost“. Svojo novo bolnišnico so tudi prav pametno zidali. Vode bodo bolniki vedno dosti imeli in če bo zopet prišla kaka povodenj, kakor lani, se bodo še lahko učili plavati. Mura nestjanom dosti sitnosti dela in bo prebivalce „Mitterlinga“ spravila še na beraško palico ali pa tja doli na Hrvaško. Tu, tu naj se mestjani dela poprimejo, nam pa naj prizanesejo s svojo „pametjo“. Pa še drugo stran pomislite! Kaj si bo pa ostali svet mislil, če bo videl, da vi z vso silo segate po možeh iz tujega okraja? Vsakdo si bode moral misliti: No, prebivalci gornjeradgonskega okraja morajo pravi tepci biti, da nimajo dosti domačih mož, ki bi zmožni bili za okrajni zastop. Vidite, tako bi svet o vas govoril in čisto po pravici bi tako govoril. A jaz poznam ta okraj in poznam tudi učene može, ki so se tu rodili in sedaj zavzemajo častna mesta v človeški družbi. A glejte, vsi rojaki našega okraja, ki imajo častne službe in častna mesta, ostali so zvesti svojemu maternemu jeziku in se čutijo Slovence. Nikjer pa nisem videl ali kedaj slišal, da bi prišel nemškutar iz našega okraja do imenitnega mesta. Nemškutar je ostal vedno pohajač in pijanec. In s tem pridem na drugi nasvet, katerega vam prav gorko priporočam: Bračka in njegovih pajdašev nikar ne volite. Naj vas tudi lovi, naj vas straši, nikar se ga ne bojte! Najbolj vas s tem straši, da se vedno bahá: Jaz imam že gospode, ki bodo meni pomagali. Kakšne gospode le ima? Tam v Radgoni mu kakšen „farbar“ Reitter ali učitelj Hendrih roko stiska, to pa je vse. Preroka sploh le njegova nemškutarija drži kviško. Če se pa vi sedaj na noge postavite (in to morate storiti če ste možje), bode njegove slave kmalu konec. Kakor v jeseni listje z drevja pada, tako ga bodo zapustili njegovi pajdaši in — prijatelji — gospodi. Tako torej dragi rojaki! Le volite po geslu „kmet kmeta“, a volite krščanske, vestne in delavne gospodarje, ne pa pijancev in nemškutarjev. Zapomnite si: Na dan volitve pazil bo nad vami in si vsakega natanko ogledal s svojim „rešpetlinom“ vaš pušćavnik.

Od nemško-slovenske meje. Nemški list „Katholische Kirchenzeitung“, ki izhaja v Solnogradu, je dne 17. dec. pr. leta prinesel iz Gradca dopis, v katerem dopisnik poroča, kako so nemško-nacionalni tržani v Cmureku nasprotovali misijonu, ki se je v osmini brez. Splošno četja ondi obhajal. Ker je rodoljubni g. J. Lopič, tudi tamošnjim Slovencem preskrbel slov. misijon, se je dopisnik nad tem spodtikal, ker je g. župnik neki po nepotrebnem izzival nemško-nacionalne Cmurečane, ki so bili radi slov. misijona pre zelo razdraženi. V odgovor na ta napad je dne 31. dec. prinesla „Kath. Kirchenzeitung“ naslednji popravek:

„Dovolite, da Vam pošljem popravek k dopisu iz Gradca, ki ste ga priobčili v svojem cenjenem listu o ljudskem misijonu, kateri se je obhajal v Cmureku in prosim, da ga vsprejmete. Stavka: „Sicer jih (nemške nacionalce) je župnik pozneje zopet, takrat pa, kakor mislimo, prav po nepotrebnem razdražil, ker je ukrenil, da so bile v mali cerkvi poleg župne cerkve slovenske pridige, za nemški kraj nezasišlan dogodek. Ker slovenske pridige niso bile nujno potrebne, bi se pač lahko opustilo izzivanje toli občutljivega nemškega prebivalstva“ ... ne odgovarjata resnici.

Velika cmureška župnija ob nemško-slovenski jezikovni meji ležeča šteje blizu 600 Slovencev, ki so večinoma hlapci in viničarji, pa tudi obrtniki in posestniki. Posli v cmureškem trgu so do polovice slovenski. Za to gotovo ne majhno število slovenskih župljanov so že od nekdaj vsako leto v postu v cerkvi sv. Patricija (tudi slov. cerkvi) slovenske pridige.

Torej te pridige tukaj niso nič nenavadnega, nikakšen nezasišlan dogodek, nego nekaj navadnega, nad čemer se tukaj noben domačin ne spodtika. Vsaj se tukaj dostikrat slovenski govori tudi na sejnih, v prodajalnicah in v uradnih pisarnah in se tudi od Slovencev denar vsprejema. Da je toraj župnik za misijon poklical tudi slovenskega pridigarja (o. Doljaka iz družbe Jezusove), je bilo popolnoma v redu, ni bilo nič nepotrebnega, nobeno izzivanje, temveč je to zahtevala njegova dolžnost in skrb za uboge slovenske župljane, ki so bili natančnega verskega poduka v materinem jeziku, kateri, kakor znano, bolj k srcu sega, gotovo zelo potrebni. J. Lopič, od l. 1874. dušni pastir župnije cmureške“.

Iz tega lahko vsakdo spozna, kako nas naši nemški sosede dostikrat ljubijo. Tudi v cerkvi bi radi odpravili slovenščino, ko so jo že drugod iztrebili. V Cmureku se vzlasti trudi zoper Slovence zagrizeni naš nasprotnik, dr. Krautgasser, ki bi že menda davno pozobal cmureške Slovence, ko bi ti ne imeli tako vrlih zagovornikov v slov. duhovnikih, ki pa so tam tudi njih edini branitelji. Ta mož je dosegl, da je požrešni nemški „šulverein“ ustanovil svojo šolo, bolje mučilnico v Sladkem vrhu, kjer se je precej Slovencev, da se tem prej ponemčije. Tudi slov. pridige ga zelo bodejo v oči in če bi bilo od njega odvisno, že davno bi jih ne bilo.

Vsa čast in zahvala torej neustrašenemu zagovorniku in branitelju ter pravemu očetu sicer zapuščenih in umirajočih Slovencev v cmureški župniji, preč. g. župniku Lopiču!

Narodno-gospodarske novice.

(Naše škodljive rastline) gospoda profesorja Cilenškega mora sleharni prijatelj bilja z veseljem pozdravljati. Po marljivem raziskovanju je pobral vse „škodljivke“, ter jih čitatelju natanko predložil, naznanivši, kje da niso kaj prida. S tega stališča je gledati odlično delo, ki se letos okončuje. Še bolj pregledno pa bo, ko mu bo g. prof. pridelal potrebna kazala, ker kazalo je ključ in ogledalo vse knjige; mnoga knjiga šele po zadnjih stranicah dobiva svojo porabnost. Zavoljo tega pričakujemo l.) kazala, kakor je že v knjigi razložen, in kteremu naj doda še nemška imena, ki so priprostemu potrebniša od latinskih; knjiga namreč ni namenjena samo strokovnim rastlinarjem. Tudi vsa slovenska naj se pridenejo. Tako nahajamo np. v Podgorčevem „D. Zdravniku“ s. 69 za Celinšekovo preslico s. 499 tudi besedo hrošč, kar

zanimaja jezikoslovca in narodopisca in ljubitelju narodnega blaga marsikaj pojasnjuje. 2.) želimo kazala rastlinskih imen po abecednem redu, z naglasom na slovenskih. Pri latinskih naj se pomotri udarec, np. Urtica dioica, stran 462, Saffraga, s. 588, primeri v pravi. 3.) bomo videli kazalo, v katerem bodo Cilenškove rastline razvrščene po močnosti njih škodljivosti, morda v treh stopinah, nekaj takega, kakor je v rudstvu trdotna lestva (Härtescala.) Nekatere škodujejo človeku, nekatere živalim, nekatere drugemu bilinstvu. Razviden je torej razloček škodljivosti, kajti nekatere škodljivke so naravnost strupene, a druge spet lekovite; zatoraj ne gredo vse enako pod isto streho škodljivosti. Prav to je uzrok, da so bile C—ove „škodljive rastline“ izložene zlotrdni kritiki, kateri pa more takošno kazalo do čela osramotiti. Tudi ne gre pregledati, da je med Slovenci dokaj rodoljubov, Kneipovih častiteljev, ki ne smatrajo vseh C—ovih rastlin za škodljive; pri mnogih so s pisateljem v ravni opreki. Z nekaterimi, neoprezno rabljenimi se jim je g. prof. hudo zameril. Ako piše gosp. C. na strani 579, da je navadni koren „nič vredno zelišče“, a Pokorny-Tušekovo „Rastlinstvo“ pravi, stran 53, o njem: „sade ga pa tudi zavoljo užitne korenine“, bo imel celo kuharice in prascorjce zoper sebe. Ako g. pis. trdi, (stran 575 Navadni kumin) ne moti res povedati, čemu se rastlina šopiri po travnikih, a Podgorčevci (D. Zdr. s. 70) da je dobra za krč (koliko), zoper vetrove v želodcu in trebuhu, v zabel jedi, ter Ulsamer (Haus-Apotheke pag. 12) pravi: als Handels- und Arznei-Pflanze wird er — der Kümmel — jedoch auch eigens im Grossen gebaut“, pa tudi jaz dvojim, da bi se g. pis. hitro iz zadrge izmotal. Bržčas tudi živalim vse rastline ne bodo tako škodljive, saj tudi živali mnogokatero bolehajo in bolujejo.* Ko bi priroda sama ne bila poskrbela za naše živali, od človeške pomoči bi bile že davno poginile. O „navadni sv. Janeza roži“ sodi gosp. pis. da je „prav nadležen in škodljiv plevel“, mogoče, ali samo nevednim molčnicam. Ker kravam po tej bili** mleko pocrdi, postane rdeče, se ženske prestrašijo, ter naklepajo o čarodejstvu. Vodoljubi zahtevajo, da se z dolžnim spoštovanjem govori o „gosi travi“, Cel. s. 604, Podg. „krčna trava“ s. 72, Uls. 12, diese in ihrer Heilwirkung gänzlich unbekannte Pflanze“, o „njivski preslici“, Cel. 499, Podg. hrošč s. 69, Uls. Zinnkraut 73, o „beli omeli“ Cel. 529, „lim“ (ime po uporabi), Podg. 76, Uls. 60, itd. upošteva naš č. g. pis. samo njih temno stran. V 4.) kazalu nam bo g. pis. raztolmačil imena vsaj nekaterih rastlin, v kar mu more nekako vodilo služiti: „A. Emmering, Erklärung der gebräuchlichsten Pflanzennamen“, Donauwörth (Bayern, L. Auer, 1 M.***)

Ker je g. prof. C. v naših škodljivih rastlinah razodel veliko spretnost v opisovanju raznega bilja, utegnil bi nam podati snopič naših „zdravstvenih rastlin“, naših, da ne bi segalo tja po onih po v Afriki in Avstraliji, ki si jih more vsak sam nabrati, in, ako je dosti iznajden in premeten, tudi na trgu spečavati. Opisi bi bili večinoma nepotrebni, ker jih že imamo; omikani si opis lahko poišče v knjigah, kmet pa ga ne potrebuje, ker rastlino pozna brez opisa. Tako bi nastala majhna knjižica petih ali šestih pol, kakor je vp. J. A. Ulsamer, Haus-Apotheke****), ki našteva 64 bilin na 99 straneh. S pregledovanjem knjig pomožnic, kakor je np. R. Schimpky, Unsere Heilpflanzen, Gera-Untermhaus, F. E. Köhler, bi se mogli ponašati z delcem, ktero bi donasalo mnoge koristne našemu, „z davki preobloženemu kmetiču“, kajti neutajivo je, da naši gospodarji n. naše gospodinjice iz nevednosti in brezskrbnosti kar mogoče zapravljajo. Ker pojema ljubezen do dela; od Stvarnika samega zapovedanega in po-

*) Bil, stsl. byl, je to, kar rastlina; v rodu je z grško phyllon, z lat. folium, z nemško Blatt, ali bolje: je ista beseda, samo v razni opravi.

**) Videl si mačka, kako je trave grizel za svoj Katzenjammer; od psa pa je uzet pregovor: Ljubi se mu, kakor psu travo jesti.

***), „Ein recht nützliches Nachschlagebüchlein für Blumenfreunde, Botaniker, Studierende, Lehrer usw.“

****) Alterproben Heilkräuter, die in keiner wohl-eingerichteten Hausapotheke fehlen sollten. Für's Volk gesammelt in Gärten, Wiesen, Feld u. Wald. Kempten, J. Kösel. 1 M.

svečenega, pojema po mnogih hišah, ter bi ljudje najraje domogli se denarja ali blaga na lahki način, breztrudno, zato je toliko zadolženega siromaštva in nekoristne nezadovoljnosti. Šola v tem oziru premalo stori, tudi niso praktično uravnane. Samo z branjem, pisanjem in poznanjem nebeških teles se fant in punca ne vesta, kako je fizol saditi, da ga bo veliko, kako ga kuhati, da ne bo trd. So hiše, pri katerih je ta bilka v splošnem zaničevanju, češ, saj ga še noben črv ne mara, in vendar je dognano, da mu hrani-vost sega do one mesa, ter je vrhu tega še zdravejša in cenejša.

V zvezi s tem bi mogla nastati knjižica, obsegajoča naše „obrtne rastline“, da bi se mogla hiša s potrebnim sama preskrbljevati, np. s platnom, z oljem itd. za kar gre veliko denarja na tuje. Kmet v Istri si še sam dela hlače in suknjo iz ovčje volne, zato je kolikor toliko imovit, celo premožnejši od slovenskega poljedelca. Prav to Italijane jezi, da se istrski kmet tako čvrsto drži svojega doma. Ako se kmet z Italijani spajdaši, odvrže svoj jezik, obrne hrbet svoji veri, zapravi svoje imetje, ter postane italijanski fakir in falot, kakoršnih vse gomazi po istrskih obalah, ter postanejo največji lajavci in napadniki slovenskega življa.

Tudi ženske bi potrebovale snopiča rastlin, ki gredo v kuhinjo, kako se pripravijo, sploh kako je pametno gospodiniti. Deklina ti v enomer tuhta, kako bi moža dobila, ko ga ulovi, na, pa ne ve, kaj in kako bi mu skuhala; po hiši je vse razmetano, po kuhinji polno muh in ščurkov, posoda vsa zamazana, otroci prižani in strgani, soba še po leti neprezračena, od koder prihaja toliko boleznih otrokom in odraslim. In nazadnje se taka gospodinja kar privadi domače nesnage, da je dolg čas in žal, če kdo kaj pospravi in počedi.

O nauku za naše dekleta pa drugokrat eno porečem. Dragomestnik.

Razne stvari.

(Na Dunaji) je te dni umrla gospa Marija Böhm, vdova 1834. leta umrlega magistratnega tajnika, ki je torej 62 let dobivala vdovsko pokojnino; imela je devedeset let.

(Židov) bilo je na Dunaju l. 1830. med 313 873 prebivalci 5.844. — leta 1890. pa med 1.314 897 prebivalci 118.495!

(Ogenj na parobrodu.) Na parniku „Betty“, ki je peljal 300 bal pavole v Evropo, je bilo začelo goreti. Ogenj je napravil jako veliko škodo.

(Tovarnar pobegnil.) Iz Stokorau-a na Dolenje Avstrijskem je pobegnil tovarnar Karol Krone v Ameriko. S seboj je vzel rodbino in denar, kolikor ga je imel. Zapustil je mnogo dolgov. Tovarno bodo po dražbi prodali, a upniki zgube pa velike svote.

(Požar v Pragi.) Dne 30. januarja zjutraj so pogoreli v Pragi Odkolekovi mlini. Škoda je ogromna. Kako je nastal ogenj, se ne ve.

(Poneverjevalec pisem.) Praškemu dežel-nemu sodišču se je sam ovačil pismonoša Hrdina, kateri je v septembru poneveril več denarnih pisem, v katerih je bilo 20.000 gld.

Koledar.

Sobota (15.) Favstin in Jovita, mučenica. — Nedelja (16.) III. predpepelnična nedelja. Apolonija, devica in mučenica; Ciril Al. — Ponedeljek (17.) Silvin, škof; Konstancija, devica. — Torek (18.) Pust. Simeon, škof; Flavijan, škof. — Sreda (19.) Pepelnica. Konrad, spoz-novalec; Viktor, mučenec. — Četrtek (20.) Elefterij, škof; Evharij, škof. — Petek (21.) Maksimilijan, škof; Eleonora, kraljica; Feliks, škof. — Prvi krajec dne 21. ob 10. uri 20 min. zvečer.

Sejmi.

Dne 15. februarja v Arvežu, na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Poličanah (za svinje) in v Kostivnici. Dne 19. febr. na Gornji Polskavi, v Imenem (za svinje) in v Pišecah. Dne 24. febr. v Kozjem, Braslovčah, Rogatecu, Laškem in Slov. Bistrici.

Loterijske številke.

Gradec 8. febr. 1896:	8, 89, 73, 83, 34
Dunaj	35, 52, 2, 63, 37

(34) 25—1 Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsaki fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. — Pis-mena vprašanja pod „9.132“, Gradec, poste restante.

Krčma

na prav ugodnem mestu, posebno pripravna za kakega obrtnika n. pr. krojača, oda se v najem. — Več pove A. J. Bratanič, Ljubno, Savinjska dolina. (41) 1

Najizbornejše in najcenejše
členkaste travniške brane
izdeluje in iz zaloge prodaja poleg drugih
kmetijskih strojev

JOS. LORBER
v Žalcu pri Celju

Cena jednoupredni brani 26 gld.
„ dvoupredni „ 32 gld.

Te brane se niso obnesle samo na
travniki z najboljšim uspehom, ampak
tudi na polji pri pomladanski in jesenski
setvi za poravnavo brazd in umetnih gnojih,
kakor tudi še posebno za zrahljanje po
zimski mokrotni ali po ploha nastale površne
skorje, kar priča polno priznanjskih pisem.
Daje proizvajajo vse v livarsko in
strojno stroko spadajoče predmete za žage,
mline in druge obrtniške namene, kakor:
Zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena,
logarje, kolobarje za jermenja, zamašnjake
(Schwungräder), sploh vse sestavne dele za
stroje; potem razne vlitne plošče, kotle,
uteže, (tudi za ure), rošče, itd. itd.

Cene so nizke, delo pošteno, postrežba
prijazna in točna. (40) 46-1

Služba orglarja in cerkovnika se
tako odda. Le samski pro-
njiki zamorejo reflektirati. — Kn. šk. župnijsko
predstojništvo sv. Križa v Trbonjah, p. Vuzenica.
Alojzij Arzenšek,
župnik.

Ravnateljstvo „posojilnice na Dolu“,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
vabi svoje p. t. ude k

OBČNEMU ZBORU
ki se bode
dne 17. januarja popoldne ob 2 uri
vršil v zadrugi pisarni s sledečim vspešdom:

- 1.) Poročilo ravnateljstva o dvehletnem računu 1895.
- 2.) Sklepanje o porabi čistega dobička.
- 3.) Volitev ravnateljstva in preglednikov.
- 4.) Slučajnosti.

(37) 1-1 Načelnstvo.

Naznanilo.
Podpisani načelnik krajnega šolskega sveta Turje
naznanja, da se bode dne 27. februarja t. l. popoldne
ob 9. uri vršila

minuendo dražba
sezidanja nove šole v Turji (fara Dol, občina sv. Krištof.)
Proračun celi stavbi je 5200 gld. Načrt proračuna in
zahteve leže pri načelniku na ogled.

Krajni šolski svet Turje, pošta Dol
Načelnik
Jernej Orožen.

(38) 2-1

Izjava.
Podpisani izrečem s tem, da obžalujem, da sem
govoril o Mihaelu Mastnaku, tkalcu v Rifniku št. 6. pri
sv. Juriju ob j. ž., da je v neki pravdi Ignacija Čretnika
iz Podgorja proti Antonu Zalokarju, mlinarju na Pre-
vorji, po krivem prisegel ali krivo pričal, in tem potom
javno prekličem svoje dotične besede kot neutemeljene.

Matija Mastnak, (36) 1-1
posestnik v Turnem, fara Slivnica pri sv. Juriju ob j. ž.

Najlepše darilo
za
godovne in svečane prilike.
Oljnat portret 85×75 cm.
Antona Martina Slomška,
najfineje po najboljšem izvirniku izve-
den, na platno napet, v zlatih ko-
vinsko-barok, antik-barok ter črnih
zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15
in 18 gld., dobiva se v trgovini
D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovincem,
bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo
zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se
zahvaliti za najboljše in najlepše pedagoške
spise in domovinsko ljubezen v nemajoče
pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda,
in najbolj vneti zagovornik pravice Slovincem.
Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez
slike tega slavnega moža, ki je in ostane
vedni ponos in dika Slovincem.

Vabilo
21. rednemu — občenemu zboru
Gornje-Savinjske posojilnice v Mozirji
dne 20. februarja 1896. ob 2. uri pop.

Dnevni red:
1. Poročilo blagajnika.
2. Poročilo nadzornštva.
3. Volitev načelnstva in nadzornštva.
4. Posameznosti.
Mozirje, dne 1. februarja 1896.
(31) 2-2 Načelnstvo.

Molitvene bukvice
priproste, kakor tudi v najfinih vezih,
po vsakršni ceni pri
Dragotin Hribar-ju v Celji
Posebno opozarjamo preč.
g. katehete in duhovščino na velik
izber molitvenikov za solarčke,
kakor tudi odrasle.

Hiša na prodaj.
V prijaznem kraju Savinske doline v Gotovljah
na prodaj je hiša, zraven je gospodarsko poslopje, n. jiva
s hmeljarnikom in vrt s sadnosnim drevjem. Kdor želi
kupiti naj se oglasi pri lastniku **Ant. Cilenšku**
v Gotovljah. (26) 3-3

Zobozdravniško naznanilo.
Dr. J. Riehl
ordinira vsaki dan za zobobolne
od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—5.
popoldne
v lastni hiši
vrtne ulice (Gärtengasse) št. 9 v Celji.
Ustavlja umetne zobe in zobovje z
zlato, kavek ali platino podlago in plom-
bira z zlato itd. podlago po amerikan-
skem sistemu brez vsakih bolečin in
garantuje za najpopolnejšo izvršitev,
enako najboljšim dunajskim ali gra-
škim delom. Zobovje ne ovira čisto
nič žvečenja ali govorjenja. (18) 12-2

Naturna slivovka
domačega pridelka
(24) se dobi 3-3
100 litrov za 55 gld.
Kateri več naroči se
— za 5% cena zniža. —
Pošilja: **A. Stefanciosa** pri Sv. Florijanu,
pošta Rogatec, Štajersko.

Najboljše kakovosti, blagodejen, oživlja-
joč, krepi in zlasti sredstvo za vzbuj-
janje teka je
Želodčni
ali
Marijateljki liker
1 steklenica stane 20 kr., 6 steklenic 1 gld.,
3 tucate steklenic 4 gld. 80 kr.
Dobiva se
v lekarni **Ubalda pl. Trnkoczy-ja**
v Ljubljani, zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

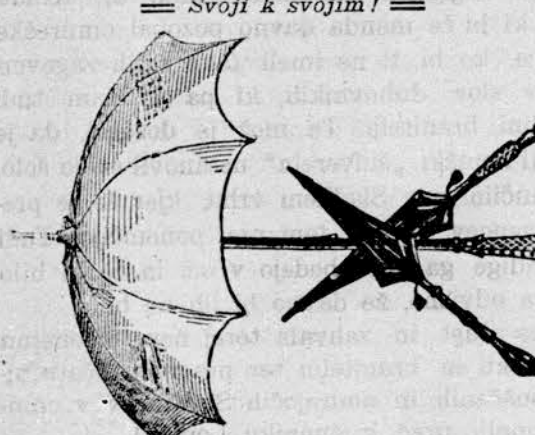
Nadalje za želodec:
Kaplje za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 ste-
klenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.
Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri
zabasanju, skazenem želodcu. — Škatulja 21 kr.,
jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.
(136) 10-8

„THE GRESHAM“
zavarovalna družba za življenje
v Londonu.
Filijala za Avstrijsko: Dunaj, I., Griselstrasse 1., v družbeni hiši.
Filijala za Ogersko: Budimpešta, Franca-Jozefa trg 5 in 6, v družbeni hiši.
Aktiva družbe dne 31. dec. 1894 k. 138,416.475—
Letni zavarovalni dohodki z ob-
restmi do 31. decembra 1894 „ 25,319.668—
Izplačanja za zavarovanje, za
rente in odkupe i. dr. odkar
posluje družba (1848) „ 304,342.593—
Med letom 1894 je bilo od družbe
izdanih 9233 polic v znesku „ 78,736.000—
Prospekti in cene, po katerih se ravna
družba pri izdavanju polic in prijavi obrazci dobe
se brezplačno pri generalni agenturi v Ljubljani,
Tržaška cesta 3 pri **GVIDONU ZESCHKO-tu.**
(155) 12-6

Kathreiner
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba paziti
na izvirne zavoje z imenom:
Kathreiner

Milan Hočevar
trgovina specerijskega blaga
v Celji, Glavni trg št. 10
nasproti farne cerkve
Priporoča
častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svoje blago, zagotav-
ljajoč dobre in cene postrežbe.

LEOP. SCHARNER
marelar
Ungarthorgasse — V PTUJI — Ungarthorgasse
Priporoča svojo veliko zalogo
dežnikov in solčnikov
najlepše izpeljave po zelo znižanih cenah.
Dežnike na debelo prodajam po fabriških cenah.
Prevzamem vse poprave, kakor tudi preoblečenje
bodisi dežnikov ali solčnikov.
— Svoji k svojim! —

(23) 48-3

Mayfarth & Comp.
prenesljive štedilne kotlene peči
za kuhanje in poparjenje živinske krme, krom-
pirja, itd. za kuhanje vode in perila, za peke in
mesarje, za napravljanje masla, za tovarne mila
ter kemičnih snovi, kakor tudi za vse domače in
kmetijske potrebe. Porabi
se le malo kuriva ter se
lahko povsod postavi. Samo
one z vlitro trdiko so prave.
Zahteva naj se cenik tudi
o reznicah za krmo, repo in
krompir, mlinih za drobenje
in tlačenje, koruzne robkal-
nice, žitne čistilnice in izbi-
ralnice, preše za seno in
slamo, vitala ter mlatilnice.

Ph. Mayfarth & Comp.
Dunaj, II., Taborstrasse 76. — tovarna kmetijskih
strojev. (202) 10-9
Katalog z mnogimi priznanimi pismi brezplačno.
Iščajo se zastopniki in preprodajalci.